

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Daň z příjmů fyzických osob – komparace ČR a SRN
a stanovení ekonomických dopadů v daných zemích**

Comparison of Personal Income Tax in the Czech Republic and Germany

Tereza Krauskopfová

Plzeň 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Daň z příjmů fyzických osob – komparace ČR a SRN a stanovení ekonomických dopadů v daných zemích.“

vypracoval/a samostatně pod odborným dohledem vedoucí/vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 20. dubna 2021

v.r. Tereza Krauskopfová

Poděkování

Mé poděkování patří paní Ing. Pavlíně Hejdukové, Ph.D za odborné konzultace, všestrannou pomoc, poskytnuté rady a připomínky, maximální ochotu a trpělivost, kterou mi věnovala během zpracování mé bakalářské práce.

Ráda bych také poděkovala panu profesoru Dirku Beyerovi z Hochschule Harz za veškeré poskytnuté informace, které mi byly velmi nápomocné.

Obsah

Úvod	7
1 Teoretická východiska k daňové problematice	8
1.1 Definice daní a základní aspekty.....	8
1.2 Funkce daní	9
1.3 Členění daní	10
1.4 Daňové náležitosti	11
1.5 Daňová soustava ČR	11
1.6 Daňová soustava Německa	13
2 Daň z příjmů FO v ČR	16
2.1 Poplatníci daně z příjmů FO	16
2.2 Předmět daně z příjmů FO	16
2.3 Základ daně z příjmů FO.....	21
2.4 Sazba daně z příjmů FO	21
2.5 Slevy na dani a daňová zvýhodnění	22
2.6 Zdaňovací období.....	24
3 Daň z příjmů FO v Německu	25
3.1 Poplatníci daně z příjmů FO (Steuerpflicht § 1 EStG)	25
3.2 Předmět daně z příjmů FO (Einkunftsarten § 2 EStG)	25
3.3 Základ daně z příjmů FO.....	26
3.4 Sazba daně z příjmů FO	27
3.5 Daň ze mzdy (Lohnsteuer).....	29
3.6 Slevy na dani, daňová zvýhodnění a nezdanitelná část základu daně.....	30
3.7 Zdaňovací období.....	30
4 Analýza a komparace specifik zdanění příjmů FO ze závislé činnosti v ČR a Německu	31

4.1	Komparace sazby daně z příjmů FO.....	31
4.2	Komparace daňových zvýhodnění.....	32
4.3	Komparace slev na dani.....	32
4.4	Komparace odvodů ze mzdy zaměstnance.....	32
4.5	Společné zdanění manželů.....	33
5	Demonstrace zdanění závislé činnosti v ČR a Německu na praktických příkladech	35
5.1	Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v ČR v roce 2020	35
5.2	Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v ČR v roce 2021	39
5.3	Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v Německu.....	42
5.4	Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v Německu v roce 2020	43
5.5	Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v Německu v roce 2021	46
5.6	Daň z příjmů FO v případě zdanění manželů	49
6	Využití disponibilních příjmů v ČR a Německu	52
6.1	Využití disponibilních příjmů v ČR	53
6.2	Využití disponibilních příjmů v Německu	54
6.3	Komparace na základě příkladů z praktické části	55
7	Zhodnocení zjištěných skutečností	59
	Závěr.....	61
	Seznam použitých zdrojů.....	62
	Seznam tabulek.....	64
	Seznam obrázků	66
	Seznam zkratk	67
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Bakalářská práce je zaměřena na komparaci daně z příjmů fyzických osob v ČR a Německu, a to zejména z důvodu často diskutované problematiky týkající se výrazných platových rozdílů v těchto zemích. S ohledem na skutečnost, že se jedná o poměrně rozsáhlé téma, je práce zaměřena převážně na závislou činnost. Je velmi důležité zmínit, že právě s daní z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti se daňový poplatník (zaměstnanec) setkává každý měsíc v podobě záloh na daň z příjmů a zdaněný příjem je poté rozhodující pro to, co si může poplatník v daném měsíci pořídit ve formě nákupu. Zároveň jsou daně nezbytným nástrojem pro fungování státu.

Hlavním cílem bakalářské práce je vymezení rozdílů v rámci základních aspektů daně z příjmů fyzických osob v ČR a Německu, zaměřené na závislou činnost a stanovení ekonomických dopadů zdanění na daňové poplatníky těchto zemí ve formě možného využití disponibilních příjmů. Pro naplnění hlavního cíle je zvoleno několik dílčích postupů. Jedná se zejména o zpracování teoretických východisek k daňové problematice v podobě rešerše, analýzu a komparaci daňových specifík včetně slev na dani, daňových zvýhodnění či sazeb daně, demonstraci zdanění závislé činnosti v ČR a Německu na příkladech pro roky 2020 a 2021.

První část bakalářské práce se zabývá základními aspekty daňových systémů ČR a Německa. Na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů a EStG v úplném znění jsou dále definovány základní poznatky týkající se daně z příjmů fyzických osob.

Následuje analýza specifík zdanění příjmů FO ze závislé činnosti v ČR a Německu vycházející z předchozích částí práce. Pro demonstraci zdanění závislé činnosti jsou zvolena totožná zadání u obou států, pouze s upravenou hrubou mzdou, která odpovídá platovým podmínkám v ČR a Německu. Je zjištěna měsíční záloha na daň z příjmů fyzických osob a zároveň čistý příjem daňových poplatníků. Zjištěné skutečnosti jsou komparovány.

Na základě statistických údajů vycházejících ze spotřebního koše jsou zjištěny průměrné měsíční náklady a je tak umožněna komparace disponibilních příjmů po odečtení nákladů. Pro dopočítání chybějících údajů je využíván nástroj MS Excel.

Bakalářská práce je zpracována na základě odborné literatury, platných právních předpisů a dostupných internetových zdrojů převážně se statistickými údaji.

1 Teoretická východiska k daňové problematice

Kapitola obsahuje rešerši daňové teorie se zaměřením na daň z příjmu. V kapitole jsou představeny: definice daní, členění, funkce a základní aspekty daňového systému, kterým je poté věnován větší prostor v dalších kapitolách.

1.1 Definice daní a základní aspekty

Existuje nepřehledné množství definic a přístupů k charakteristice daní. Níže je uvedeno jen několik z nich.

„Daň je povinná, zákonem uložená, nenávratná, neekvivalentní a zpravidla neúčelová platba plynoucí do veřejného rozpočtu.“ (Hejduková, 2015b, s. 91) Povinnost placení daní určují platné právní předpisy, jimiž jsou daňové zákony.

Nenávratnost je dána tím, že subjekt, který daň zaplatí, už částku zpět nedostane, nevzniká tím subjektu žádný nárok.

Neekvivalentnost úzce souvisí se solidaritou v rámci veřejných financí. Jedná se o skutečnost, že subjekt platící daň, a tím přispívající do příjmů veřejných financí, nedostane odpovídající protihodnotu z veřejných výdajů (Dvořáková, Pitterling, & Skalická, 2017). Většinou subjekt s nižšími příjmy a tedy s platbou nižších daní získává z veřejného sektoru více než ten, kdo má příjmy vyšší a odvede v dani vyšší částku (Hejduková, 2015b).

Neúčelovost znamená, že platící subjekt nemůže ovlivnit, co z jeho platby bude v rámci veřejného sektoru financováno (Kubátová, 2005).

Daní se označuje platební povinnost, kterou stanovuje stát určitým zákonem, za účelem získání peněžních prostředků do státního rozpočtu. Těmito prostředky jsou dále financovány veřejné výdaje (Široký, 2008).

Jak uvádí Hejduková (2015b), daně jakožto příjem veřejných financí umožňují využívat tyto prostředky ve formě veřejných výdajů a tudíž pomáhají naplnit funkce státu, veřejného sektoru a veřejných financí a zároveň se podílejí na rozdělování a užití veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů v rozpočtové soustavě.

1.2 Funkce daní

Daním jsou přisuzovány různé funkce. Jak uvádí Kubátová (2005), mezi základní funkce daní patří:

- alokační,
- redistribuční,
- stabilizační,
- fiskální.

Vančurová a Láchová (2012) za základní funkci daní považují také funkci simulační.

Alokační funkce spočívá v tom, že stát alokuje peněžní prostředky tam, kde je ve veřejném sektoru třeba (Kubátová, 2005).

Daně přerozdělují příjmy a bohatství ve společnosti. Opět je zmíněn princip solidarity. Od majetnějších subjektů se vyberou vyšší daně, které se poté vyplácejí formou transferů domácnostem s nižšími příjmy (Pelech & Rindová, 2019).

Prostřednictvím stabilizační funkce daně přispívají ke zmírnění výkyvů ekonomického cyklu vzhledem k jejich působení jako automaticky vestavěné stabilizátory (Hejduková, 2015b).

Funkce fiskální je historicky nejstarší funkcí daní a slouží k naplnění veřejných rozpočtů. Záměrně se neuvádí pouze k naplnění státního rozpočtu, protože daně mohou být rozpočtově určeny různým veřejným rozpočtům, státnímu rozpočtu, rozpočtům územní samosprávy, státním účelovým fondům nebo nadnárodnímu rozpočtu (Kubátová, 2005).

Funkce stimulační vychází z vnímání daňové povinnosti platícími subjekty. Může být stimulací pozitivní i negativní. Pozitivní je například stanovení snížení daní u rodin s dětmi, možnost odpočtu daňové ztráty a další daňové úlevy a úspory (Vančurová & Láchová, 2012).

Hejduková (2015a) uvádí i negativní stimulaci jako například uvalení daně na výrobky škodící životnímu prostředí či zdraví, převážně se jedná o tabákové výrobky a daně z pevných paliv.

1.3 Členění daní

Mezi nejpoužívanější členění daní se řadí členění podle předmětu daně, podle rozpočtového určení a podle dopadu daně na poplatníka. Tyto formy členění uvádějí například Pavlásek a Hejduková (2011), Kubátová (2010) nebo Široký (2008).

Podle předmětu zdanění jsou daně členěny:

- daně důchodové,
- daně majetkové,
- daně ze spotřeby.

Důchodové daně lze také označit jako daně z příjmů. Majetkové daně zdaňují movitý a nemovitý majetek, případně jeho nabytí a převod. Daně ze spotřeby jsou pak uvaleny na spotřebu výrobku, zboží či služby, např. tabákové výrobky, pivo (Pavlásek & Hejduková, 2011).

Podle rozpočtového určení lze daně členit na dva typy:

- daně svěřené,
- daně sdílené.

Rozpočtové určení ukazuje, do jakého rozpočtu plyne výnos ze zaplacené daně. U dani svěřených plyne výnos v plné výši do jednoho konkrétního rozpočtu. Výnos daní sdílených je rozdělován na základě zákonného šetření mezi několik veřejných rozpočtů (Hejduková, 2015b).

Podle dopadu na poplatníka:

- přímé daně,
- nepřímé daně.

Pokud subjekt, který dani podléhá (hradí ji) nemá možnost převést daňovou povinnost na jiný subjekt, jedná se o daň přímou. Mezi přímé daně jsou řazeny přímé důchodové daně (osobní), přímé daně majetkové (reálné). Předmětem důchodových daní je důchod (mzda, zisk), podle toho, zda se jedná o fyzickou nebo právnickou osobu (Pavlásek & Hejduková, 2011).

Daně majetkové (reálné) postihují majetek, ze kterého se daň platí bez ohledu na výši důchodu. Zdrojem placení těchto daní je důchod poplatníka (Hejduková, 2015a).

Daně nepřímé jsou uvaleny na spotřebu a vybírají se během prodeje zboží nebo poskytování služeb konečnému spotřebiteli. Nepřímé daně lze dále členit na daně univerzální, například daň z přidané hodnoty a daně selektivní (výběrové), kde příkladem jsou daně energetické a spotřební (Hejduková, 2015b).

1.4 Daňové náležitosti

Daňové zákony ukládají nejen daňovou povinnost, ale také podmínky jejího vzniku, zániku, doby trvání atd. Tyto zákonem vymezené náležitosti jsou označeny Hejdukovou (2015b) jako základní daňové náležitosti. Vančurová a Zídková (2019) uvádí označení základní konstrukční prvky, bez nichž nelze daň spočítat.

Nejpodstatnější základní daňové náležitosti lze stanovit následovně:

- subjekt daně,
- předmět daně,
- základ daně,
- sazba daně.

„Mezi subjekty daně řadíme ty, kdo vystupují v daňově-právním vztahu, a to jak na straně státu, jakožto výběřčího a správce daní, tak na straně těch, kteří mají povinnost daně platit a odvádět.“ (Hejduková, 2015b, s. 89).

Předmět daně, někdy také označen objekt daně může být majetek, důchod, spotřeba. Na základě předmětu daně je daň uvalena (Vančurová & Zídková 2019).

Pokud je předmět daně vyjádřen v měřitelných jednotkách, jedná se o základ daně. Velikost daně vzhledem k daňovému základu je sazba daně. Sazba daně je dále členěna na pevnou, relativní, progresivní a lineární (více například Nahodil, 2009 nebo Hejduková, 2015b).

1.5 Daňová soustava ČR

Daňová soustava České republiky je tvořena daní z přidané hodnoty, spotřební daní včetně daní energetických, dále daněmi z příjmů, daní z nemovitých věcí, daní silniční a daní z hazardních her. Daň z nabytí nemovitých věcí byla zrušena (Mašátová, 2020).

„Mezi další odvody daňového charakteru patří zejména pojistné na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění a místní poplatky.“ (Široký, 2018, s. 222).

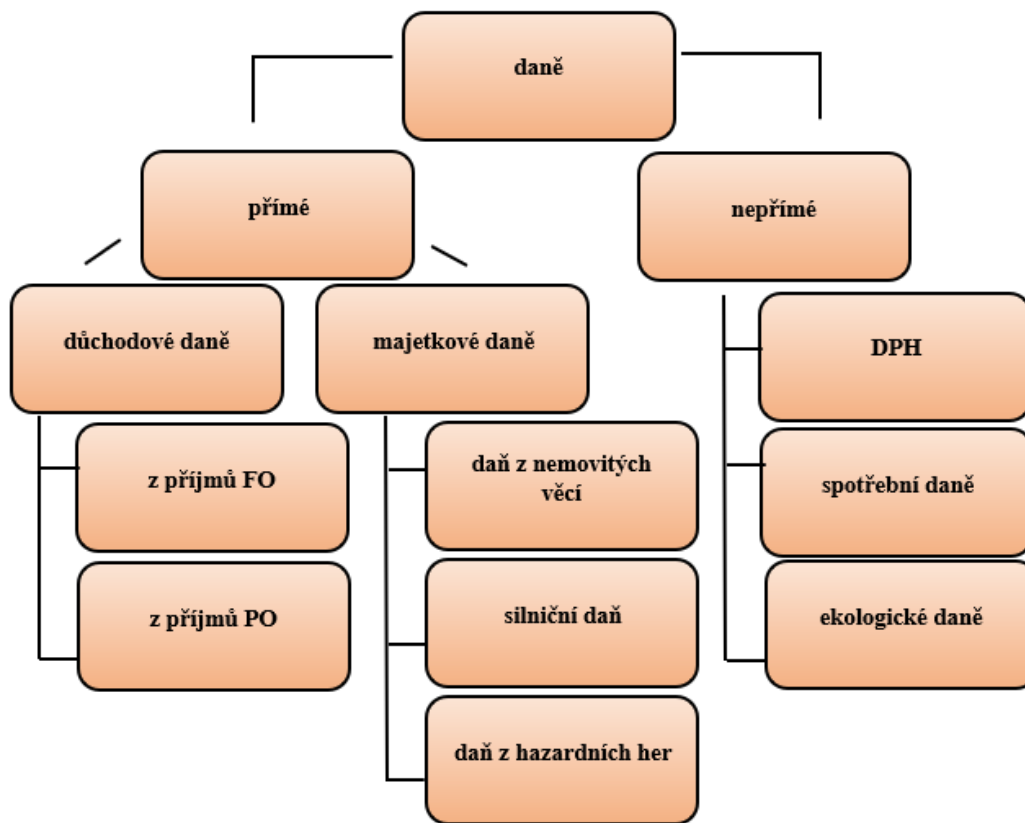
Daňová soustava je také definována jako daňový systém, neboli souhrn všech daní, které se na daném území vybírají. Daňový systém informuje o vztazích a pravidly mezi jednotlivými daněmi (Vančurová & Láchová, 2012).

Daňovou soustavu v ČR vymezují následující právní předpisy:

- zákon č. 280/009 Sb., daňový řád,
- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů,
- vybraná ustanovení zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, (zákon o energetických daních), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her,
- pokyny GFR,
- smlouvy o zamezení dvojímu zdanění.

„Každý z uvedených zákonů upravuje daňové náležitosti konkrétních daní v daňové soustavě ČR, a to jak základní, tak doplňkové.“ (Hejduková, 2015b, s. 95) Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád obsahuje postup správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob, které jim vznikají v daňovém řízení při správě daní.

Grafické znázornění daňové soustavy ČR

Obrázek 1 Grafické znázornění daňové soustavy ČR

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě Marková (2021)

1.6 Daňová soustava Německa

Německo, pluralitní federativní republika, má klasický systém dvojího zdanění mezi osobní daní a firemní daní. Široký (2018) uvádí, že podnikové zisky jsou zdaněny na úrovni společnosti sníženou daní ze zisku firem a následně jsou zdaněny také dividendy na úrovni jednotlivých akcionářů bez možnosti zápočtu zaplacené daně z příjmů firem.

V Německu je k přímým důchodovým daním připočítávána solidární přírážka. Mezi přímé důchodové daně jsou řazeny daně ze zisků korporací a osobní důchodové daně. Obecně všechny německé společnosti podléhají dani obchodní, která se řadí mezi firemní daně (Široký, 2018).

Dále jsou vybírány oboustranně placené příspěvky sociálního pojištění, daně majetkové a daně nepřímé. Daně majetkové jsou daně z nemovitostí, daně dědické a daně darovací.

Obdobně jako v našem daňovém systému patří mezi daně nepřímé daň z přidané hodnoty (Steuergesetze, 2020).

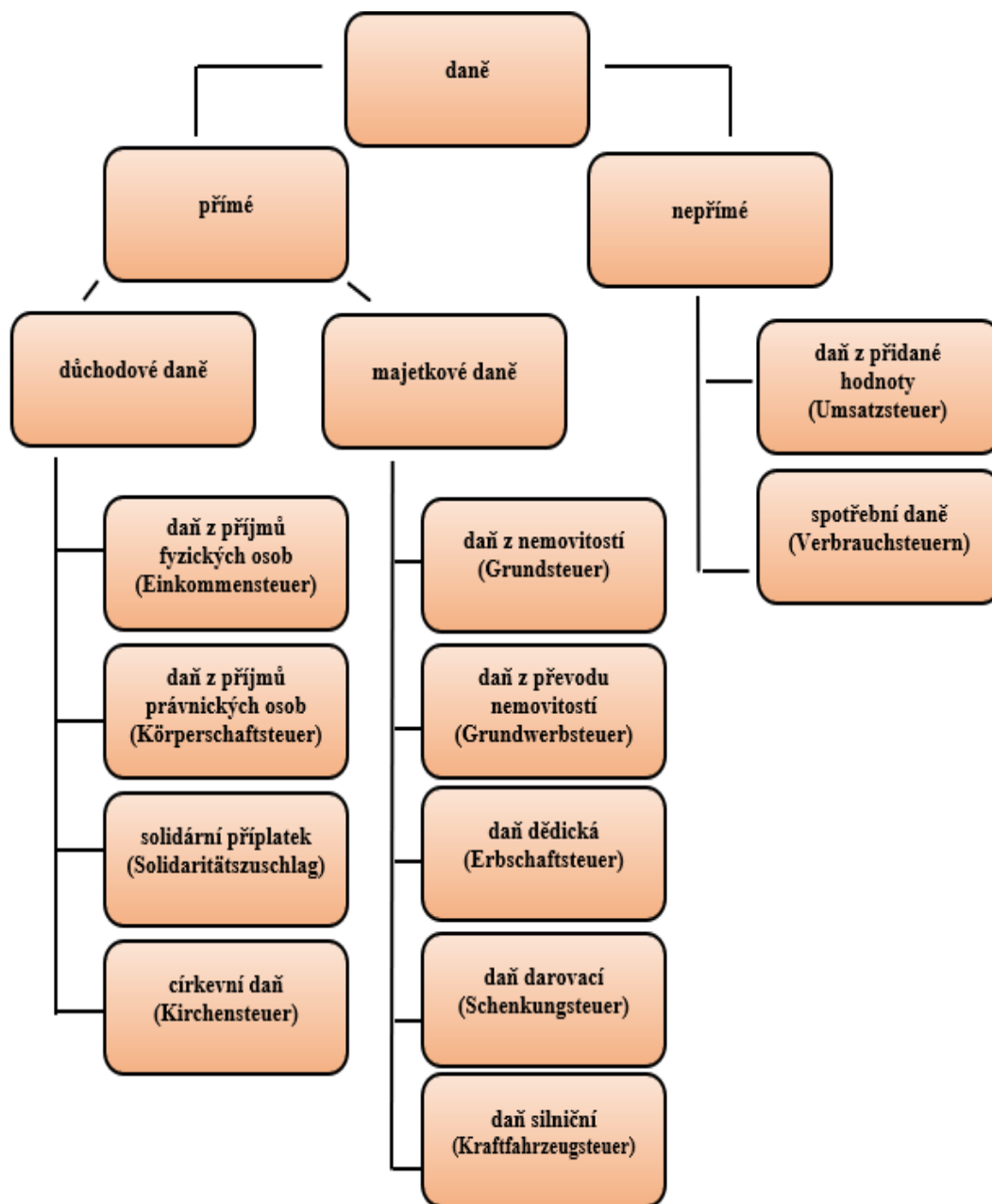
Dle Steuergesetze (2020) je daňová soustava v Německu upravena především následujícími právními předpisy:

- daňový řád (Abgabenordnung, AO),
- zákon o dani z příjmu fyzických osob (Einkommensteuergesetz EStG, BGB1.3366, S. 3862),
- zákon o DPH (Umsatzsteuergesetz UStG, BGB1. I S. 554),
- zákon o dani z příjmů právnických osob (Körperschaftsteuergesetz KStG, BGB1. I S. 1768),

Dále ji také vymezují:

- pokyny Ministerstva financí Německa,
- smlouvy o zamezení dvojího zdanění.

Grafické znázornění daňové soustavy Německa

Obrázek 2 Grafické znázornění daňové soustavy Německa

Zdroj: vlastní zpracování (2020), na základě Steuergesetze (2020)

2 Daň z příjmů FO v ČR

Cílem kapitoly je vysvětlit daňové náležitosti u daně z příjmů fyzických osob v České republice. Daň z příjmu FO je upravena zákonem č. 586/1992 Sb. v daňových zákonech, ze kterých hlavně vycházejí informace uvedené v dalších podkapitolách.

2.1 Poplatníci daně z příjmů FO

Poplatníci jsou rozděleni na dvě skupiny.

- daňoví rezidenti,
- daňoví nerezidenti.

„Daňový rezident určitého státu je poplatník s neomezenou (celosvětovou) daňovou povinností vůči tomuto státu“. (Sojka, 2013) Jedná se o osobu, která má na území České republiky své bydliště a zároveň se jedná o osobu, která zde pobývá alespoň 183 dní v daném kalendářním roce (Hejduková, 2015a). I v případě, že fyzická osoba nemá na území ČR trvalé bydliště, je jeho povinností po uplynutí doby soukromého pobytu 183 dnů v kalendářním roce podat daňové přiznání (Sojka, 2013).

Mezi daňové rezidenty se neřadí osoby uvedené v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v § 2 odst. 3, které se na území zdržují z důvodu studia nebo za účelem léčení. „U daňových rezidentů podléhají daní z příjmu jejich veškeré příjmy ze zdrojů na území ČR i v zahraničí.“ (Hejduková, 2015b)

Daňový nerezident je osoba, která nesplňuje podmínky uvedené v § 2 odst. 3 v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Jedná se o poplatníka s omezenou daňovou povinností vůči státu. Jeho daňová povinnost je zde omezena pouze na příjmy vůči tomuto státu (Macháček, 2019). Jedná se o příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky.

2.2 Předmět daně z příjmů FO

Předmět daně z příjmů fyzických osob je upraven v § 3 zákona o daních z příjmu a je rozdělen na pět dílčích základů daně.

- příjmy ze závislé činnosti § 6,
- příjmy ze samostatné činnosti § 7,
- příjmy z kapitálového majetku § 8,
- příjmy z nájmu § 9,

- ostatní příjmy § 10.

Zákon uvádí příjmy vyňaté z předmětu daně, např. úvěry a půjčky nebo majetkový prospěch. Dále jsou také v zákoně uvedeny příjmy osvobozené od daně. V tomto případě se jedná o příjmy z prodeje rodinného domu a souvisejícího pozemku, příjem z prodeje nemovitých věcí, příjem z prodeje hmotné movité věci nebo příjmy ze sociálních dávek.

„Od 1. ledna 2014 zákon uvádí v § 4a osvobození bezúplatných příjmů. Jako bezúplatný příjem zákon označuje příjmy z nabytí dědictví nebo odkazu, příjmy z obmyšleného majetku či příjmy z nabytí vlastnického práva k pozemku.“ (Hejduková, 2015b)

Pavlásek a Hejduková (2011) uvádějí, že po snížení příjmů poplatníka o příjmy, které nejsou předmětem daně, příjmy osvobozené od daně a příjmy, které tvoří samostatný základ daně, se vytvoří tzv. příjmy ke zdanění.

Tyto příjmy jsou dále upravovány pro stanovení základu daně. Základ daně se vypočítá jako příjmy mínus výdaje, pokud zákon neuvádí jinak. Pokud poplatníkovi ve zdaňovacím období plyne více příjmů dle § 6 až § 10. je základem daně součet dílčích základů.

Příjmy ze závislé činnosti

V zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů § 6 odst. 1 jsou hlavními příjmy plnění v podobě příjmů ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce, a funkčního požitku.

Dále jsou zde uvedeny příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným nebo komanditisty komanditní společnosti a odměny člena orgánu právnické osoby či likvidátora, příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem činnosti, ze které plynou příjmy dle písmen a) až c), bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává činnost, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, nebo od plátce, u kterého poplatník tuto činnost nevykonává (na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Dle § 6 odst. 2 je poplatník označen jako zaměstnanec a plátce příjmu jako zaměstnavatel. „Dále § 6 odst. 4 definuje následující: příjmy zúčtované nebo vyplacené plátcem daně jsou samostatným základem daně pro zdanění daně vybíranou srážkou v případě příjmů na základě dohody o provedení práce, jejichž úhrnná výše u téhož plátce daně nepřesáhne

za kalendářní měsíc částku 10 000 Kč, a zaměstnanec nepodepsal u tohoto plátce prohlášení k dani.“ (Hejduková, 2015b, s. 103)

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 6 odst. 7 uvádí, že za příjmy ze závislé činnosti se nepovažují a tudíž nejsou předmětem daně, kromě příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 odst. 4 náhrady cestovních výdajů poskytované v souvislosti s výkonem činnosti, ze kterého plyne příjem ze závislé činnosti dle příslušného právního předpisu, dále příjmy za práci studentů a žáků z praktického vyučování a praktické přípravy.

Dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů patří mezi příjmy osvobozené zejména nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na odborný rozvoj zaměstnanců související s předmětem daně, hodnota stravování poskytovaného jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem ke spotřebě na pracovišti či v rámci závodního stravování zajišťovaného prostřednictvím jiných subjektů, nepeněžní plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnanci nebo jeho rodinnému příslušníkovi z fondu kulturních a sociálních potřeb – více viz § 6 odst. 9.

Zralý (2020) definuje specifickou vlastnost tohoto dílčího základu, kterou ostatní dílčí základy nesplňují. Pokud jsou příjmy obdrženy do 31. ledna následujícího roku, stále se jedná o příjmy roku předešlého, za který byly dosaženy.

V zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 6 odst. 12 je uveden dílčí základ daně, kterým jsou příjmy ze závislé činnosti navýšené o povinné pojistné, chápáno jako odvod pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které sám za sebe uhradí zaměstnavatel v souvislosti s výkonem zaměstnání daných zaměstnanců.

Jak uvádí Vančurová a Zídková (2019) individuální podnikatel se s příjmy ze závislé činnosti setká právě tehdy, zaměstnává-li zaměstnance, a to v podobě odvodu srážkové daně ze mzdy zaměstnanců.

Příjmy ze samostatné činnosti

Dle Blažkové (2020) byly příjmy ze samostatné činnosti označovány příjmy z podnikání až do konce roku 2013. Po novele účinné ZDP od 1. ledna 2014 byl název změněn na příjmy ze samostatné činnosti, věcný rozsah příjmů zůstal beze změny.

Blažková (2020), Marková (2019), Vančurová a Zídková (2019) definují příjmy ze samostatné činnosti takto:

- příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjem ze živnostenského podnikání,
- příjem z jiného podnikání výše neuvedeného,
- podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, podle § 7 odst. 2 vymezuje jako ostatní příjmy ze samostatné činnosti:

- příjem z užití nebo poskytnutí práv,
- příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku,
- příjem z výkonu nezávislého povolání.

Dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti je definován v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v § 7 odst. 3 jako rozdíl příjmů uvedených v odstavcích 1 a 2 s výjimkou v odstavci 6, kde je uvedeno, že příjmy autorů za příspěvek do novin, časopisu, rozhlasu, televize jsou samostatným základem daně, pokud úhrn příjmů od téhož plátce nepřesáhne v kalendářním měsíci 10 000 Kč, jedná-li se o příjem uvedený v odstavci 2 a výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení.

Výdaje lze uplatnit v prokazatelné výši nebo jako výdaje paušální, za výdaje je považováno určité procento z hrubých příjmů. Výše paušálních výdajů je uvedena v § 7 odst. 7. V České republice jsou paušální výdaje stanoveny velmi vysoko, v porovnání s Německem, které paušální výdaje nenabízí vůbec (Vančurová & Zídková 2019).

Tabulka 1 Sazby paušálních výdajů 2021

DRUH PŘÍJMU	RELATIVNÍ SAZBA	LIMIT UPLATNĚNÍ (v CZK)
příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, příjmy z řemeslných živností	80 %	1 600 000
příjmy ze živnostenského podnikání	60 %	1 200 000
příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	30 %	600 000
příjmy jiné	40 %	800 000

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Příjmy z kapitálového majetku

Podle § 8 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, jsou mezi příjmy z kapitálového majetku řazeny podíly na zisky, úroky, vklady, plnění ze zisku svěřeneckého fondu po zdanění atd.

Příjmy z nájmu

§ 9 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, definuje tyto příjmy následovně:

- příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů,
- příjmy z nájmu movitých věcí, kromě příležitostného nájmu podle § 10.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, specifikuje dílčí základ daně rozdílem příjmů a výdajů. I v případě příjmů z nájmu zákon umožňuje uplatnit prokazatelné výdaje nebo výdaje paušální.

Ostatní příjmy

Na základě § 10 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, jsou ostatními příjmy:

- příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu nepodnikatelem,
- příjmy z převodu věci a příjmy plynoucí jako protiplnění menšinovým akcionářům při uplatnění práva hlavního akcionáře na výkup účastnických cenných papírů,
- vypořádací podíl při zániku účasti člena v obchodní korporaci,

- výhry v loteriích,
- příjmy obmyšleného ze svěřenského fondu,
- bezúplatný příjem,
- přijaté výživné, důchody a obdobně opakující se požitky, aj.

2.3 Základ daně z příjmů FO

Souhrnem dílčích základů daně je celkový základ daně, který lze před zdaněním upravit podle § 15, konkrétně o nezdanitelnou část základu daně. Základ daně lze snížit o hodnotu bezúplatného plnění poskytnutého obcím, krajům, školským zařízením, zaplacené úroky z hypotéky, příspěvky na soukromé pojištění, připojištění, penzijní spoření, darování krve (3 000 Kč), darování kostní dřeně (20 000 Kč). Po snížení o položky v § 15 lze označit základ daně jako upravený základ daně.

Základ daně lze dále snížit o odčitatelné položky v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 34 daňových zákonů. Jedná se například o ztrátu nebo její část, a to ve 2 zdaňovacích obdobích bezprostředně předcházejících zdaňovacímu období nebo období, za které se podává daňové přiznání, za která se daňová ztráta stanoví, nebo v 5 zdaňovacích obdobích bezprostředně následujících po období, za které se daňová ztráta stanoví. Od základu daně lze také odečíst odpočet na podporu výzkumu a vývoje, odpočet na podporu odborného vzdělávání a to nejpozději ve třetím období, následujícím po období, ve kterém vznikly.

2.4 Sazba daně z příjmů FO

Dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů § 16 sazba daně činí 15 % pro část základu daně do 48násobku průměrné mzdy a 23 % pro část přesahující 48násobek průměrné mzdy.

Tato druhá zvýšená sazba nahrazuje tzv. solidární přírážku, která ještě v loňském roce činila 7 % z kladného rozdílu mezi součtem příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně v příslušném zdaňovacím období a 48násobkem průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení. Vypočtená daň se zaokrouhlí na celá sta Kč dolů (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Postup výpočtu daňové povinnosti v ČR zobrazuje tabulka č. 2.

Tabulka 2 Postup výpočtu daňové povinnosti

celkový základ daně
- nezdaniitelná část základu daně/položky odčitatelné od základu daně
= základ daně snížený o nezdaniitelné a odčitatelné položky
x sazba daně
= daň
- slevy na dani
= daň po slevách
- daňová zvýhodnění
= daň po slevách a zvýhodnění nebo daňový bonus
- zaplacené zálohy
= doplatek nebo přeplatek daně

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě Rindová & Rohlíková (2021)

2.5 Slevy na dani a daňová zvýhodnění

Daň se následně může snížit o další položky: slevy na dani, daňová zvýhodnění.

Tabulka 3 Přehled slev dle § 35ba

	ROK 2020 (v Kč)	ROK 2021 (v Kč)
Základní sleva	24 840	27 840
Sleva na manžela/manželku	24 840	24 840
Základní sleva na invaliditu	2 520	2 520
Rozšířená sleva na invaliditu	5 040	5 040
Sleva na držitele průkazu ZTP/P	16 140	16 140
Sleva na studium	4 020	4 020

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

„Základní slevu na poplatníka může uplatnit každý poplatník, a to v celé výši, přestože se například jeho hodnocené příjmy vztahují pouze k části zdaňovacího období.“ (Hejduková, 2015b, s. 106)

Slevu na manžela či manželku žijící s poplatníkem ve společné domácnosti lze uplatnit, manžel či manželka pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68 000 Kč; je-li manželovi přiznán nárok na ZTP/P, pak se částka 24 840 Kč zvyšuje na dvojnásobek (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.).

Slevu na studium ve výši 4 020 Kč přísluší poplatníkovi, který je studující do věku 26 let, v případě doktorského studia až do dovršení 28 let. Na slevu má nárok student prezenčního studia, výjimku tvoří vysoké školy, kde se forma studia nerozlišuje (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Tabulka 4 Přehled slev dle § 35bb a daňová zvýhodnění dle § 35c

	ROK 2020 (v Kč)	ROK 2021 (v Kč)
Sleva za umístění dítěte	Sleva odpovídá výši výdajů poplatníka vynaložených na umístění dítěte v předškolním zařízení.	
Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204	15 204
Daňové zvýhodnění na 2. dítě	19 404	19 404
Daňové zvýhodnění na 3. dítě	24 204	24 204

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Základní podmínkou pro možnost uplatnění daňového zvýhodnění dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 35c je, že vyživované dítě žije s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti a jedná se o nezletilé dítě, nebo o dítě studující až do věku 26 let, jestliže nepobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a soustavně se připravuje na budoucí povolání.

Hejduková (2015b, s. 108) na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, specifikuje: „Poplatník, který vyživuje dítě jen po část zdaňovacího období, může uplatnit daňové zvýhodnění ve výši 1/12 za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly splněny podmínky pro jeho uplatnění. Daňové zvýhodnění lze uplatnit již v kalendářním

měsíci, ve kterém se dítě narodilo nebo ve kterém začíná soustavná příprava dítěte na budoucí povolání.“

U poplatníka následně vzniká buď daňový bonus nebo daňová povinnost. Daňovým bonusem rozumíme částku, o kterou daňové zvýhodnění přesahuje daňovou povinnost po odečtených slevách. Poplatník může daňový bonus uplatnit v případě, že tato částka činí alespoň 100 Kč. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 35c odst. 4 uvádí, že daňový bonus může uplatnit poplatník, který ve zdaňovacím období měl příjem podle § 6 a § 7 alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy (pro rok 2021 je výše minimální mzdy 15 200 Kč, dochází k navýšení o 600 Kč oproti roku 2020).

2.6 Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím daně z příjmů fyzických osob je kalendářní rok. Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob se podává nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období. Pokud za poplatníka zpracovává a podává daňové přiznání daňový poradce, pak se daňové přiznání podává nejpozději do šesti měsíců po uplynutí zdaňovacího období (Zákon č. 586,1992 Sb., o daních z příjmů, § 16b).

3 Daň z příjmů FO v Německu

Cílem této kapitoly je vysvětlit daňové náležitosti daně z příjmů fyzických osob v Německu. Daň z příjmů upravuje Einkommensteuergesetz v daňových zákonech, ze kterých hlavně vycházejí informace uvedené v dalších podkapitolách.

3.1 Poplatníci daně z příjmů FO (Steuerpflicht § 1 EStG)

Osoby podléhající neomezené daňové povinnosti vztahující se na celosvětové příjmy jsou daňoví rezidenti (Nerudová, 2014). Jedná se o fyzické osoby, jejichž bydliště se nachází na území Německa nebo se zde obvykle zdržují (Široký, 2018).

Daňovým nerezidentům, fyzickým osobám, které v Německu nemají bydliště nebo se zde nezdržují, vzniká omezená daňová povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy v tuzemsku (Dürr, 2018).

3.2 Předmět daně z příjmů FO (Einkunftsarten § 2 EStG)

Předmět daně z příjmů fyzických osob je na základě § 2 EStG tvořen:

- příjmy ze zemědělství a lesnictví (Einkünfte aus Land- und Forstwirtschaft § 13 EStG),
- příjmy z živnostenského podnikání (Einkünfte aus Gewerbebetrieb § 15 EStG),
- příjmy z nezávislé činnosti (Einkünfte aus selbständiger Arbeit § 18 EStG),
- příjmy ze závislé činnosti (Einkünfte aus nichtselbständiger Arbeit § 19 EStG),
- příjmy z kapitálového majetku (Einkünfte aus Vermietung und Verpachtung § 21 EStG),
- příjmy z pronájmu a pachtu (Einkünfte aus Kapitalvermögen § 20 EStG),
- ostatními příjmy (sonstige Einkünfte § 22 EStG).

Dle Steuergesetze (2020) příjmy ze zemědělství a lesnictví, z živnostenského podnikání a z nezávislé činnosti jsou příjmy ziskové (Gewinneinkünfte). Příjmy ze závislé činnosti, kapitálového majetku, pronájmu a pachtu a ostatní příjmy jsou příjmy přebytkové (Überschussenkünfte).

Mezi příjmy osvobozené od daně jsou zařazeny pojistná plnění ze zdravotního pojištění, úrazového pojištění, z pojištění pro případ invalidity nebo penzijního pojištění, sociální příspěvky, platby do zákonného penzijního programu a stipendia (Široký, 2018).

3.3 Základ daně z příjmů FO

Dílčí základ daně může být stanoven rozdílem mezi příjmy a výdaji, nezbytnými k dosažení, zajištění a udržení příjmů nebo se jedná o samotný zisk.

Fyzické osoby, vedoucí účetnictví podle § 4 odst. 1 EStG a § 5 EStG zisk stanoví porovnáním podnikového majetku (Dillberger, 2017). Fyzické osoby vedoucí daňovou evidenci podle § 4. odst. 3 EStG porovnají podnikové příjmy (Einnahmen § 8 EStG) a výdaje (Werbungskosten § 9 EStG). Fyzické osoby provozující zemědělskou či lesnickou výrobu v malém rozsahu na základě § 13 EStG stanoví zisk na základě průměrných sazeb (Steuergesetze, 2020).

Pokud poplatníkovi nevzniknou výdaje vyšší, lze uplatnit paušální výdaje (Pauschbetrag) následovně:

- u příjmů ze závislé činnosti 1 000 euro ročně (§ 9a Satz 1 Nr. 1 EStG),
- u příjmů z kapitálového majetku 801 euro ročně (§ 20 Abs. 9 EStG),
- u příjmů ostatních lze odečíst paušál 102 euro ročně (§ 9a Satz 1 Nr. 3 EStG).

Stanovení základu daně z příjmů FO a samotný výpočet podle § 2 EStG uvádí obrázek č. 3

PŘÍJMY ZE ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ
PŘÍJMY Z ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKÁNÍ
PŘÍJMY Z NEZÁVISLÉ ČINNOSTI
PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI
PŘÍJMY Z KAPITÁLOVÉHO MAJETKU
PŘÍJMY Z PRONÁJMU A PACHTU
OSTATNÍ PŘÍJMY
= ÚHRN DÍLČÍCH ZÁKLADŮ DANĚ (Summe der Einkünfte)
- odčitatelná položka ve stáří (§ 24a EStG)
- odčitatelná položka pro samoživitele (§ 24b EStG)
= ZÁKLAD DANĚ (Gesamtbetrag der Einkünfte)
- odečet ztráty
- zvláštní výdaje
- mimořádné životní náklady
= UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ I.
- nezdanitelná částka na dítě (pokud je výhodnější než přídavek na dítě - Kindergeld)
= UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ II.
x DAŇOVÁ SAZBA
= DAŇ (tarifliche Einkommensteuer § 32a EStG)
- slevy na dani
= VÝSLEDNÁ DAŇ Z PŘÍJMŮ FO (§ 36 EStG)

Obrázek 3 Stanovení základu daně z příjmů FO v Německu

Zdroj: Steuergesetze (2020), vlastní zpracování (2021)

3.4 Sazba daně z příjmů FO

U daně z příjmů fyzických osob v Německu se jedná o klouzavě progresivní sazbu, (Široký, 2018). Samotná sazba daně z příjmů FO je rozdílná pro svobodného poplatníka, samoživitele a u společného zdanění manželů.

Navíc je k dani z příjmů uvalena solidární přírážka (Solidaritätszuschlag), kterou mají povinnost platit fyzické osoby podléhající dani z příjmu podle zákona o dani z příjmu,

a také fyzické osoby podléhající omezené daňové povinnosti dle zákona o zahraničních daních a jejichž vypočtená daň za rok přesahuje podle zákona o dani z příjmu § 32a 1 944 Euro, v ostatních případech 972 Euro. V roce 2021 je uplatněna změna v podobě výše daně z příjmů podle § 32a 33 912 Euro za rok, v ostatních případech 16 956 Euro. Sazba solidární přírážky (§ 4 Zuschlagsatz) je 5,5 % z vyměřovacího základu. V případě výpočtu zálohy daně z příjmů FO se solidární příspěvek vybírá z částky daně, která se vypočítá dle daných tabulek (Steuergesetze, 2020; Taxes in Germany, 2021).

Tabulka 5 Sazba daně z příjmů (Einkommensteuertarif), jednotlivý poplatník 2020

Roční zdanitelný příjem (EUR)	Mezní sazba (%)
do 9 408	0
9 409 – 14 532	14 – 23,97
14 533 – 57 051	23,97 - 42
57 052 – 270 500	42
nad 270 500	45

Zdroj: Steuergesetze (2020), § 32a EStG, vlastní zpracování (2021)

Tabulka 6 Sazba daně z příjmů (Einkommensteuertarif), jednotlivý poplatník 2021

Roční zdanitelný příjem (EUR)	Mezní sazba (%)
do 9 744	0
9 745 – 14 753	14 – 23,97
14 754 – 57 918	23,97 - 42
57 919 – 274 612	42
nad 274 613	45

Zdroj: Steuergesetze (2021), § 32a EStG, vlastní zpracování (2021)

Pro výpočet roční daně z příjmů fyzických osob pro rok 2020 jsou používány vzorce v tabulce č. 7. Vzorce zůstávají stejné i pro další roky, pouze se změni hodnoty ročních zdanitelných příjmů.

Tabulka 7 Sazba daně z příjmů FO v Německu

Německo 2020	
0 – 9 408 EUR	osvobozeno
9 409 – 14 532 EUR	$(972,87 * y + 1\,400) * y$
14 533 – 57 052 EUR	$(212,02 * z + 2\,397) * z + 972,79$
57 052 – 270 000 EUR	$0,42 * x - 8\,963,74$
270 501 EUR a více	$0,45 * x - 17\,078,74$

Pozn.: x = zdanitelný příjem zaokrouhlený na celá EURA; y = (zdanitelný příjem – 9 409) / 10 000; z = (zdanitelný příjem – 14 532) / 10 000

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě EStG (2020)

3.5 Daň ze mzdy (Lohnsteuer)

Označení daň ze mzdy se používá pro formu výběru daně u příjmů ze závislé činnosti. V tomto případě daň vypočítává zaměstnavatel po rozdělení zaměstnanců do tzv. daňových tříd (Lohnsteuerklassen § 38b EStG, 2020).

Pro výpočet daně ze mzdy jsou v Německu používány tabulky (Monatslohnsteuertabelle), kde jsou k jednotlivým příjmům už přiřazeny vypočítané hodnoty daně ze mzdy pro konkrétní daňovou třídu.

- **Steuerklasse 1:** určena svobodným, ovdovělým, rozvedeným poplatníkům
- **Steuerklasse 2:** určena pro samoživitele
- **Steuerklasse 3:** určena pro manžele, kde jeden z páru má výrazně vyšší plat (využívána tím z manželů, kdo má vyšší plat)
- **Steuerklasse 4:** určena pro manžele s přibližně stejnými příjmy
- **Steuerklasse 5:** určena pro manžele, kde jeden z páru vydělává výrazně více (kombinuje se se 3. daňovou třídou, využívána tím z manželů, kdo má plat nižší)
- **Steuerklasse 6:** určena pro vedlejší příjmy

První daňová třída nenesou povinnost podávat daňové přiznání. Druhá daňová třída může být využívána pouze samoživiteli, kteří žijí s dítětem v Německu, nikoli přeshraničními pracovníky (tzv. pendlery).

Jedná-li se o manžele s podobně vysokými příjmy, pak je využívána čtvrtá daňová skupina u obou z manželů. V tomto případě nemusí podávat daňové přiznání. Existuje také varianta Steuerklasse 4 mit Faktor, kde jsou manželům srážky vypočítány spravedlivěji, pokud se jejich příjmy liší. Zde je ale nutné podat daňové přiznání. Manželé pendleři často využívají právě třetí třídu, protože partner z ČR má obvykle výrazně nižší příjmy (Steuerklassen, 2020).

3.6 Slevy na dani, daňová zvýhodnění a nezdanitelná část základu daně

Základní nezdanitelnou částí garantovanou každému poplatníkovi pro rok 2020 je 9 408 EUR, jedná-li se o jednotlivce a 18 800 EUR u manželských párů (Splittingtabelle, 2020).

Přídavek na dítě (Kindergeld § 31 EStG) byl naposledy zvýšen v roce 2019. Další zvýšení je plánováno v roce 2021 (Kindergeld, 2020). Na příspěvek má nárok každé dítě od narození do 18 let. V momentě, kdy je dítě evidováno na úřadu práce (Bundesagentur für Arbeit) a hlásí se na úřadu každé tři měsíce jako nezaměstnaný/á, pak má nárok na příspěvek až do 21 let. Studenti mají nárok na Kindergeld až do jejich 25 let, jedná-li se o denní studium (Březinová, 2020).

„Lze odečítat do určité výše i některé mimořádné osobní výdaje (např. léčení).“ (Široký, 2018, s. 288)

Tabulka 8 Výše přídavku na dítě (Kindergeld)

	2020	2021
první a druhé dítě	204 EUR	219 EUR
třetí dítě	210 EUR	225 EUR
od čtvrtého dítěte	235 EUR	250 EUR

Zdroj: Kindergeld (2020), Kindergeld (2021), vlastní zpracování (2021)

3.7 Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím je u daně z příjmů fyzických osob kalendářní rok. Daňová přiznání se obecně odevzdávají do 31. května následujícího zdaňovacího období. Daně jsou vybírány v průběhu roku srážkou u zaměstnavatele nebo formou záloh, které jsou splatné vždy k 10. dni v březnu, červnu, září a prosinci (Steuergesetze, 2020).

4 Analýza a komparace specifík zdanění příjmů FO ze závislé činnosti v ČR a Německu

Na základě informací v teoretické části jsou v této kapitole porovnány daňové aspekty v ČR a Německu zaměřené na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

4.1 Komparace sazby daně z příjmů FO

Sazba daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti je v ČR dána konkrétními procenty, a to 15 % základní sazba daně nebo zvýšená sazba 23 %. V případě daně ze mzdy fyzických osob v Německu není určena jednotná sazba, ale je potřeba využít tabulky.

V následující tabulce č. 8 jsou vybrány náhodné měsíční hrubé mzdy EUR a přepočítány dle kurzu ČNB ke dni 12. února 2021 a to: **1 EUR = 25,755 CZK**. Jedná se o příjmy svobodného, bezdětného poplatníka daně z příjmů FO čerpající pouze základní slevu na dani. Z těchto příjmů je dále v tabulce uvedena měsíční záloha na daň v ČR a Německu.

Tabulka 9 Komparace daně z příjmů FO v případě závislé činnosti

Příjem v EUR	Příjem v CZK	Německo 2020	ČR 2020	Německo 2021	ČR 2021
2 570,99	66 300	302,83	11 237	294,25	7 625
<i>ZDPFO vyjádřená v CZK</i>		7 799,4	11 237	7 578,4	7 625
3 650,99	94 100	578,58	16 816	539,83	11 795
<i>ZDPFO vyjádřená v CZK</i>		14 901,3	16 816	13 903,3	11 795

Zdroj: vlastní zpracování, (2021) na základě Lohnsteuertabelle (2020); Lohnsteuertabelle (2021)

4.2 Komparace daňových zvýhodnění

Tabulka č. 10 obsahuje měsíční výši příspěvků na vyživované děti.

Tabulka 10 Přehled daňových zvýhodnění

	Německo 2020	ČR 2020	Německo 2021	ČR 2021
První dítě	204 EUR	1 267 CZK	219 EUR	1 267 CZK
Druhé dítě	204 EUR	1 617 CZK	219 EUR	1 617 CZK
Třetí dítě	210 EUR	2 017 CZK	225 EUR	2 017 CZK
Další dítě	235 EUR	2 017 CZK	250 EUR	2 017 CZK

Zdroj: vlastní zpracování, (2021), na základě EStG (2020)

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící společně s daňovým poplatníkem v jedné domácnosti čerpá pouze jeden z rodičů. Podmínkou pro pobírání Kindergeld je, že alespoň jeden z rodičů musí být zaměstnán v Německu. Podstatná informace také je, že v případě, že jeden z rodičů pobírá Kindergeld, není nijak ovlivněna možnost čerpat daňové zvýhodnění v ČR.

4.3 Komparace slev na dani

V České republice jsou využívány jednotné slevy na dani pro studenty, na invaliditu či na manžela/manželku (viz teoretická část). Německý daňový systém je uzpůsoben tak, aby byla výše daně co nejoptimálnější. Zaměstnanci jsou proto rozděleni do daňových tříd dle rodinného stavu (svobodný, samoživitel, manželé), a na základě tohoto rozdělení se určuje výsledná částka daně ze mzdy. Němci tedy nepoužívají jednotné slevy na dani, proto zde konkrétní čísla nejsou uvedena.

4.4 Komparace odvodů ze mzdy zaměstnance

Tabulka č. 11 udává v procentech hodnoty odvodů, které jsou odváděny za zaměstnance z jeho hrubé mzdy v roce 2021 v případě, že se jedná o bezdětného, svobodného poplatníka daně z příjmů FO.

V České republice se procentuální hodnoty nijak nemění i v případě uzavření manželství, nebo pokud se nejedná o bezdětnou osobu. V Německu dochází ke změně u sociálního pojištění, kde pro bezdětného poplatníka daně z příjmů FO je sociální pojištění pro případ odkázanosti na dlouhodobou péči 1,525 % plus příplatek (Kinderloszuschlag) 0,25 %. V případě, že dotyčná osoba má děti, pak příplatek neplatí. Solidární příspěvek je během ročního zúčtování daní snížen v případě, že se nejedná o bezdětného poplatníka daně z příjmů fyzických osob.

Tabulka 11 Odvody ze mzdy zaměstnance

	Německo	ČR
Zdravotní pojištění	7,3 % + příplatek dle zdravotní pojišťovny	4,5 %
Sociální pojištění	12,275 %	6,5 %
Daň z příjmů	závislá na daňové třídě	15 %
Církevní daň	dle místa pobytu	není hrazena
Solidární příspěvek/daň	5,5 % z vypočítané zálohy na DPFO	23 %

Zdroj: vlastní zpracování, (2021), na základě Beyer, D., osobní komunikace, 21. 2. 2021

4.5 Společné zdanění manželů

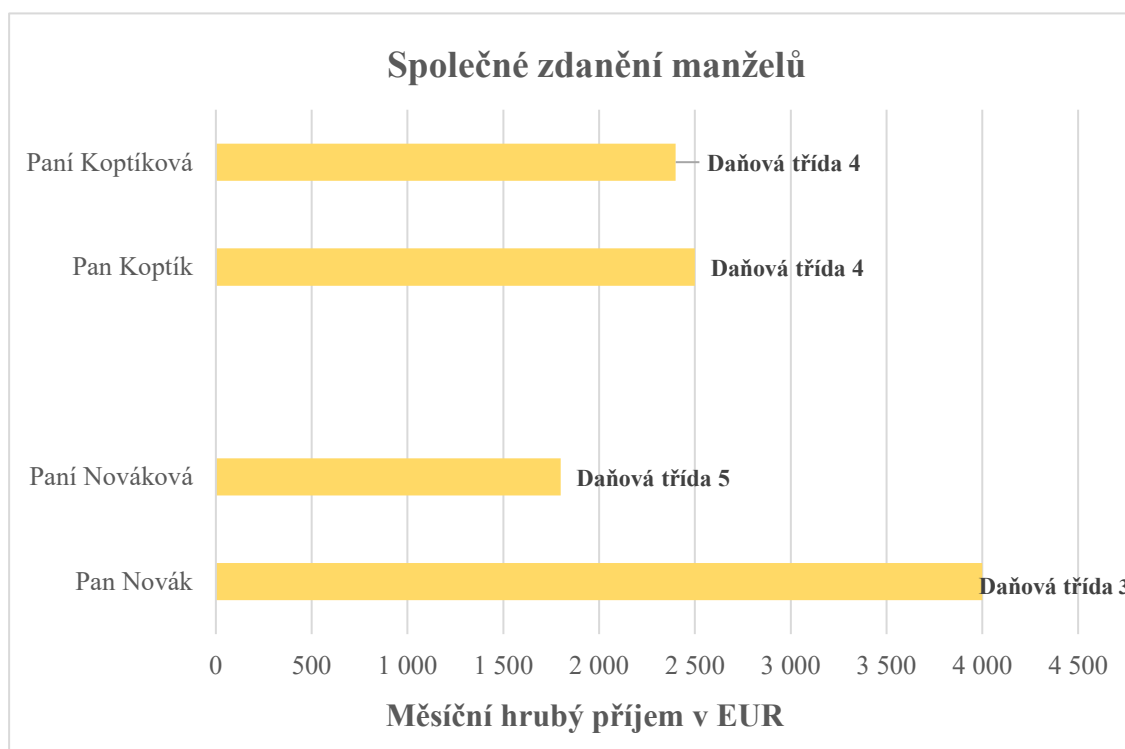
Zralý (2008) a Ambrož (2008) uvádí, že v ČR bylo možné naposledy za zdaňovací období v roce 2007 také uplatnit společné zdanění manželů. Manželé, kteří ve společné domácnosti vyživovali alespoň jedno dítě, mohli uplatnit výpočet daně ze společného základu daně. Výhodou společného zdanění byla eliminace progresivní sazby daně a také skutečnost, že druhý z manželů, který by za normální situace nepodával daňové přiznání, si mohl uplatnit odčitatelné položky a slevy na dani, které by jinak neuplatnil.

Vzhledem k tomu, že od zdaňovacího období 2008 byla zrušena progresivita daně v ČR a uvalena jednotná sazba, došlo ke zrušení společného zdanění manželů (Zralý, 2008).

V Německu je společné zdanění manželů stále využíváno. Manželé s výrazně rozdílnými příjmy často kombinují třetí a pátou daňovou třídu. Březinová (2019) uvádí, že při zařazení do třetí skupiny (využívána tím z manželů, kdo má vyšší příjem) nejsou

odváděny žádné měsíční zálohy. Daň ze mzdy musí být zaplacená dodatečně. Daňové přiznání je nutno podat. Druhý z manželů využívá pátou daňovou třídu, která má výrazně vyšší daňové zatížení.

Další možností je zařazení obou z manželů do čtvrté daňové třídy. Není zde nutno podávat daňové přiznání. Po uzavření manželství jsou v Německu do této skupiny daňoví poplatníci automaticky přiřazeni. V případě rozdílných příjmů je výhodnější žádost o přerazení do třetí a páté daňové třídy.

Obrázek 4 Společné zdanění manželů

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě EStG (2020)

5 Demontrace zdanění závislé činnosti v ČR a Německu na praktických příkladech

Praktická část je zaměřena na výpočet daně z příjmů FO v ČR a Německu a na rozdíly ve výpočtu daně v letech 2020 a 2021. V úvahu jsou brány možné výjimky, slevy na dani a další teoretická východiska zmíněná v teoretické části. Pro lepší představu následného využití disponibilního příjmu je komparace zaměřena na daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti.

5.1 Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v ČR v roce 2020

Příklad č. 1a

Zadání příkladu:

Paní Kroupová je zaměstnána na pozici zdravotní sestry ve fakultní nemocnici. Její hrubá mzda v březnu 2020 činila 38 000 Kč. Navíc obdržela 5% bonus ze mzdy. Paní Kroupová podepsala u svého zaměstnavatele prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti pro zdaňovací období, je svobodná a žije ve společné domácnosti se svým synem (6 let).

Výpočet zálohy na DPFO a čisté mzdy:

Tabulka 12 výpočet příkladu 1a

HM = 38 000 + (38 000 x 0,05) = 39 900 Kč
SHM = (39 900 x 1,338) = 53 386 Kč = 53 400 Kč (zaokrouhleno na celé stokoruny nahoru)
Záloha na DPFO (15 %) = 8 010 Kč
Slevy na dani: § 35ba; § 35bb: 1/12 x 24 840 = 2 070 Kč
Záloha na DPFO po slevách: 5 940 Kč
Daňové zvýhodnění: § 35c: 1/12 x 15 204 = 1 267 Kč
Záloha na DPFO po slevách a zvýhodnění = 4 673 Kč
ZP hrazené zaměstnancem (4,5 % z HM) = 1 796 Kč

SP hrazené zaměstnancem (6,5 % z HM) = 2 594 Kč
ČM = 39 900 – 1 796 – 2 594 – 4 673 = 30 837 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2021) na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Výsledek:

Záloha na DPFO za měsíc březen v roce 2020 u paní Kroupové činí 4 673 Kč a její čistý příjem v tento měsíc dosáhl částky 30 837 Kč.

Příklad č. 2a

Zadání příkladu:

Pan Soukal je zaměstnán jako státní policista. V září 2020 obdržel od zaměstnavatele následující plnění: hrubou mzdu ve výši 40 000 Kč a náhradu cestovních výdajů dle příslušného právního předpisu 3 000 Kč. Pan Soukal je svobodný, bezdětný a podepsal u svého zaměstnavatele prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti pro zdaňovací období

Výpočet zálohy na DPFO a čisté mzdy:

Tabulka 13 výpočet příkladu 2a

HM = 40 000 Kč
SHM = (40 000 x 1,338) = 53 520 Kč = 53 600 Kč (zaokrouhleno na celé stokoruny nahoru)
Záloha na DPFO (15 %) = 8 040 Kč
Slevy na dani: § 35ba; § 35bb: $1/12 \times 24\,840 = 2\,070$ Kč
Záloha na DPFO po slevách = 5 970 Kč
ZP hrazené zaměstnancem (4,5 % z HM) = 1 800 Kč
SP hrazené zaměstnancem (6,5 % z HM) = 2 600 Kč
ČM = 40 000 – 1 800 – 2 600 – 5 970 + 3 000 = 32 630 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2021) na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Výsledek:

Záloha na DPFO za měsíc září v roce 2020 u pana Soukala činí 5 970 Kč a jeho čistá mzda za tento měsíc dosáhla částky 32 630 Kč.

Příklad č. 3a

Zadání příkladu:

Paní Jirková je zaměstnána jako vedoucí obchodní ředitelka v oblasti marketingu. Její hrubý měsíční příjem činí 220 000 Kč (leden 2020). Paní Jirková je svobodná, žije

v domácnosti se svým synem (5 let) a podepsala prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti pro zdaňovací období u svého zaměstnavatele. Podle vyhlášky č. 260/2019 Sb. ze dne 30. září 2019 je výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2018 stanovena na 32 510 Kč a výše přepočítacího koeficientu činí 1,0715.
Pro rok 2020 činí průměrná měsíční hrubá mzda v ČR 34 835 Kč.

Výpočet zálohy na DPFO a čisté mzdy:

Tabulka 14 výpočet příkladu 3a

HM = 220 000 Kč
SHM = (220 000 x 1,338) = 294 400 Kč (zaokrouhлено na celé stokoruny nahoru)
4násobek průměrné mzdy (použito u záloh na DPFO) = 34 835 x 4 = 139 340 Kč
Částka pro výpočet solidárního zvýšení = 220 000 – 139 340 = 80 660 Kč
Záloha na DPFO (15 %) = 44 160 Kč
Solidární zvýšení (7 %) = 5 646,2 Kč
Záloha na DPFO = 49 807 Kč (zaokrouhлено na celé koruny nahoru)
Slevy na dani: § 35ba; § 35bb: 1/12 x 24 840 = 2 070 Kč
Záloha na DPFO po slevách = 47 737 Kč
Daňové zvýhodnění: § 35c: 1/12 x 15 204 = 1 267 Kč
Záloha na DPFO = 46 470 Kč
ZP hrazené zaměstnancem (4,5 % z HM) = 9 900 Kč
SP hrazené zaměstnancem (6,5 % z HM) = 14 300 Kč
ČM = 220 000 – 46 470 – 9 900 – 14 300 = 149 330 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2021) na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Výsledek:

Záloha na DPFO za leden 2020 u paní Jirkové činí 46 470 Kč a její čistá mzda dosahuje částky 149 330 Kč.

5.2 Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v ČR v roce 2021

Pro porovnání výsledné daně je v této části použito totožné zadání příkladů jako v části výpočtu daně z příjmů fyzických osob v ČR v roce 2020. Důležitým faktorem v rozdílném výpočtu je zrušení tzv. superhrubé mzdy.

Příklad č. 1b

Zadání příkladu:

Paní Kroupová je zaměstnána na pozici zdravotní sestry ve fakultní nemocnici. Její hrubá mzda v březnu 2021 činila 38 000 Kč. Navíc obdržela 5% bonus ze mzdy. Paní Kroupová podepsala u svého zaměstnavatele prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti pro zdaňovací období, je svobodná a žije ve společné domácnosti se svým synem (6 let).

Výpočet zálohy na DPFO a čisté mzdy:

Tabulka 15 výpočet příkladu 1b

HM = 38 000 + (38 000 x 0,05) = 39 900 Kč
Záloha na DPFO (15 %) = 5 985 Kč
Slevy na dani: § 35ba; § 35bb: 1/12 x 27 840 = 2 320 Kč
Záloha na DPFO po slevách: 3 665 Kč
Daňové zvýhodnění: § 35c: 1/12 x 15 204 = 1 267 Kč
Záloha na DPFO po slevách a zvýhodnění = 2 398 Kč
ZP hrazené zaměstnancem (4,5 % z HM) = 1 796 Kč
SP hrazené zaměstnancem (6,5 % z HM) = 2 594
ČM = 39 900 – 1 796 – 2 594 – 2 398 = 33 112 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2021) na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Výsledek:

Záloha na DPFO u paní Kroupové činí 2 398 Kč a její čistá mzda dosáhla částky 33 112 Kč.

Příklad č. 2b

Zadání příkladu:

Pan Soukal je zaměstnán jako státní policista. V září 2021 obdržel od zaměstnavatele následující plnění: hrubou mzdu ve výši 40 000 Kč a náhradu cestovních výdajů dle příslušného právního předpisu 3 000 Kč. Pan Soukal je svobodný, bezdětný a podepsal u svého zaměstnavatele prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti pro zdaňovací období.

Výpočet zálohy na DPFO a čisté mzdy:

Tabulka 16 výpočet příkladu 2b

HM = 40 000 Kč
Záloha na DPFO (15 %) = 6 000 Kč
Slevy na dani: § 35ba; § 35bb: $1/12 \times 27\,840 = 2\,320$ Kč
Záloha na DPFO po slevách = 3 680 Kč
ZP hrazené zaměstnancem (4,5 % z HM) = 1 800 Kč
SP hrazené zaměstnancem (6,5 % z HM) = 2 600 Kč
ČM = 40 000 – 1 800 – 2 600 – 3 680 + 3 000 = 34 920 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2021) na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Výsledek:

Záloha na DPFO u pana Soukala činí 3 680 Kč a jeho čistá mzda dosáhla částky 34 920 Kč.

Příklad č. 3b

Zadání příkladu:

Paní Jirková je zaměstnána jako vedoucí obchodní ředitelka v oblasti marketingu. Její hrubý měsíční příjem činí 220 000 Kč (leden 2021). Paní Jirková je svobodná, žije v domácnosti se svým synem (5 let) a podepsala prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti pro zdaňovací období u svého zaměstnavatele. Podle vyhlášky č. 381/2020 Sb. ze dne 21. září 2020 je výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2019 stanovena na 34 766 Kč a výše přepočítacího koeficientu činí 1,0194. **Pro rok 2021 činí průměrná měsíční hrubá mzda v ČR 35 441 Kč (Pfeilerová, 2021).**

Výpočet zálohy na DPFO a čisté mzdy:

Tabulka 17 výpočet příkladu 3b

HM = 220 000 Kč
4násobek průměrné mzdy (použito u záloh na DPFO) = 35 441 x 4 = 141 764 Kč
Částka daně sazbou 23 % = 220 000 – 141 764 = 78 236 Kč
Záloha na DPFO 15 % (z HM) = 33 000 Kč
Záloha na DPFO 23 % (z částky 78 236 Kč) = 17 994,28 Kč
Záloha na DPFO = 50 995 Kč (zaokrouhleno na celé koruny nahoru)
Slevy na dani: § 35ba; § 35bb: 1/12 x 27 840 = 2 320 Kč
Záloha na DPFO po slevách = 48 675 Kč
Daňové zvýhodnění: § 35c: 1/12 x 15 204 = 1 267 Kč
Záloha na DPFO po slevách a zvýhodnění = 47 408 Kč
ZP hrazené zaměstnancem (4,5 % z HM) = 9 900 Kč
SP hrazené zaměstnancem (6,5 % z HM) = 14 300 Kč
ČM = 220 000 – 47 408 – 9 900 – 14 300 = 148 392 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2021) na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Výsledek: Záloha na DPFO u paní Jirkové činí 47 408 Kč a její čistá mzda dosáhla částky 148 392 Kč.

5.3 Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v Německu

Ve všech příkladech výpočtu daně z příjmů FO v Německu je pro převedení měny použitý kurz ČNB ke dni 12. února 2021 a to: **1 EUR = 25,755 CZK.**

Z důvodu četných změn v německých daňových zákonech jsou uvedeny výpočty pro rok 2020 a rok 2021 zvlášť. Komparace je provedena na příkladech se stejným zadáním jako u výpočtu záloh daně z příjmů FO v ČR, pouze je upravena hrubá mzda tak, aby odpovídala skutečné hrubé mzdě, kterou zaměstnanec na dané pozici v Německu obdrží. Je bráno v potaz, že všichni zaměstnanci žijí v Bavorsku a jsou pojištěni u AOK Bayern. Částky, které zaměstnanec odvádí měsíčně z hrubé mzdy zobrazuje tabulka č. 18.

Tabulka 18 Částky odvedené zaměstnancem z hrubé mzdy (Arbeitnehmer)

Zdravotní pojištění (Krankenversicherung)	7,3 %
Příplatek (Zusatzbeitrag)	dle zdravotní pojišťovny
Důchodové pojištění (Rentenversicherung)	9,3 %
Sociální pojištění pro případ nezaměstnanosti (Arbeitslosenversicherung)	1,2 %
Sociální pojištění pro případ odkázanosti na dlouhodobou péči (Pflegeversicherung) <i>pro bezdětné</i>	1,775 %
Sociální pojištění pro případ odkázanosti na dlouhodobou péči (Pflegeversicherung) <i>pro samoživitele</i>	1,525 %
Daň z příjmu (Lohnsteuer)	dle daňové třídy
Příplatek solidarity (Solidaritätszuschlag) – <i>od roku 2021 jen zaměstnancům s příjmem nad 6 200 EUR měsíčně</i>	5,5 % z vypočítané daně
Církevní daň (Kirchensteuer)	dobrovolná

Zdroj: Steuergesetze (2020), vlastní zpracování 2021

5.4 Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v Německu v roce 2020

Příklad č. 1c

Zadání příkladu:

Paní Kroupová je zaměstnána na pozici zdravotní sestry ve fakultní nemocnici. Její hrubá mzda v březnu 2020 činila 2 400 EUR. Navíc obdržela 5% bonus ze mzdy. Paní Kroupová svobodná a žije ve společné domácnosti se svým synem (6 let). Paní Kroupová žije v Bavorsku, je pojištěna u AOK Bayern (1,1 %) a neplatí církevní daň.

Výpočet zálohy na DPFO a čisté mzdy:

Tabulka 19 výpočet příkladu 1c

HM (Gehalt) = 2 520 EUR (včetně bonusu)
Důchodové pojištění (9,3 %) = 234,36 EUR <i>AG 9,3 % (zaměstnavatel) + AN (zaměstnanec) 9,3 %</i>
Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,2 %) = 30,24 EUR
Pojištění pro případ odkázanosti na dlouhodobou péči (1,525 %) = 38,43 EUR
Zdravotní pojištění (7,3 % + 0,55 %) = 197,82 EUR
Suma odvodů (Summe Sozialabgaben) = 500,85 EUR
ZDPFO = (dle daňové třídy 2) = 246,83 EUR
Příplatek solidarity = 13,6 EUR
Církevní daň (Kirchensteuer) = není hrazena
Daňové odvody celkem (Summe steuern) = 260,43 EUR
Čistá mzda (Nettolohn) = 1 758,72 EUR
Přídavky na děti (Kindergeld) = 204 EUR
Příjem celkem = 1 962,72 EUR

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě EStG

Výsledek: Čistá mzda paní Kroupové za měsíc březen 2020 činí 1 758,72 EUR. Celkový příjem 1 962,72 EUR.

Příklad č. 2c

Zadání příkladu:

Pan Soukal je zaměstnán jako státní policista. V září 2020 obdržel od zaměstnavatele následující plnění: hrubou mzdu ve výši 3 500 EUR a náhradu cestovních výdajů dle příslušného právního předpisu 200 EUR. Pan Soukal je svobodný, bezdětný, žije v Bavorsku, je pojištěn u AOK Bayern (1,1 %) a platí církevní daň.

Výpočet zálohy na DPFO a čisté mzdy:

Tabulka 20 výpočet příkladu 2c

HM (Gehalt) = 3 500 EUR
Důchodové pojištění (9,3 %) = 325,5 EUR <i>AG 9,3 % (zaměstnavatel) + AN (zaměstnanec) 9,3 %</i>
Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,2 %) = 42 EUR
Pojištění pro případ odkázanosti na dlouhodobou péči (1,775 %) = 62,13 EUR
Zdravotní pojištění (7,3 % + 0,55 %) = 274,75 EUR
Suma odvodů (Summe Sozialabgaben) = 704,38 EUR
ZDPFO = (dle daňové třídy 1) = 534,75 EUR
Příplatek solidarity = 29,41 EUR
Církevní daň (Kirchensteuer) = 42,78 EUR
Daňové odvody celkem (Summe steuern) = 606,94 EUR
Přídavky na děti (Kindergeld) = nejsou hrazeny
Náhrada cestovních výdajů = 200 EUR
Čistá mzda (Nettolohn) = 3 500 – 704,38 – 606,94 + 200 = 2 388,68 EUR

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě EStG

Výsledek:

Čistá mzda pana Soukala za září v roce 2020 činí 2 388,68 EUR.

Příklad č. 3c

Zadání příkladu:

Paní Jirková je zaměstnána jako vedoucí obchodní ředitelka v oblasti marketingu. Její hrubý měsíční příjem činí 7 000 EUR (leden 2020). Paní Jirková je svobodná, žije v domácnosti se svým synem (5 let). Paní Jirková žije v Bavorsku, je pojištěna u AOK Bayern a církevní daň neplatí.

Výpočet zálohy na DPFO a čisté mzdy:

Tabulka 21 výpočet příkladu 3c

HM (Gehalt) = 7 000 EUR
Důchodové pojištění (9,3 %) = 641,7 EUR <i>AG 9,3 % (zaměstnavatel) + AN (zaměstnanec) 9,3 %</i>
Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,2 %) = 82,8 EUR
Pojištění pro případ odkázanosti na dlouhodobou péči (1,525 %) = 71,48 EUR
Zdravotní pojištění (7,3 % + 0,55 %) = 367,97 EUR
Suma odvodů (Summe Sozialabgaben) = 1 163,95 EUR
ZDPFO = (dle daňové třídy 2) = 1 695,66 EUR
Příplatek solidarity = 93,26 EUR
Církevní daň (Kirchensteuer) = není hrazena
Daňové odvody celkem (Summe steuern) = 1 788,92 EUR
Čistá mzda (Nettolohn) = 4 047,13 EUR
Přídavky na děti (Kindergeld) = 204 EUR
Příjem celkem = 4 251,13 EUR

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě EStG

Výsledek:

Čistá mzda paní Jirkové za leden v roce 2020 činí 4 047,13 EUR. Příjem celkem 4 251,13 EUR.

5.5 Výpočet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v Německu v roce 2021

Příklad č. 1d

Zadání příkladu:

Paní Kroupová je zaměstnána na pozici zdravotní sestry ve fakultní nemocnici. Její hrubá mzda v březnu 2021 činila 2 400 EUR. Navíc obdržela 5% bonus ze mzdy. Paní Kroupová je svobodná a žije ve společné domácnosti se svým synem (6 let). Paní Kroupová žije v Bavorsku, je pojištěna u AOK Bayern (1,1 %) a neplatí církevní daň.

Výpočet zálohy na DPFO a čisté mzdy:

Tabulka 22 výpočet příkladu 1d

HM (Gehalt) = 2 520 EUR (včetně bonusu)
Důchodové pojištění (9,3 %) = 234,36 EUR <i>AG 9,3 % (zaměstnavatel) + AN (zaměstnanec) 9,3 %</i>
Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,2 %) = 30,24 EUR
Pojištění pro případ odkázanosti na dlouhodobou péči (1,525 %) = 38,43 EUR
Zdravotní pojištění (7,3 % + 0,55 %) = 197,82 EUR
Suma odvodů (Summe Sozialabgaben) = 500,85 EUR
ZDPFO = (dle daňové třídy 2) = 237,33 EUR
Příplatek solidarity = není hrazen
Církevní daň (Kirchensteuer) = není hrazena
Daňové odvody celkem (Summe steuern) = 237,33 EUR
Čistá mzda (Nettolohn) = 1 781,82 EUR
Přídavky na děti (Kindergeld) = 219 EUR
Příjem celkem = 2 000,82 EUR

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě EStG

Výsledek: Čistá mzda paní Kroupové za měsíc březen v roce 2021 činí 1 781,82 EUR. Příjem celkem 2 000,82 EUR.

Příklad č. 2d

Zadání příkladu:

Pan Soukal je zaměstnán jako státní policista. V září 2021 obdržel od zaměstnavatele následující plnění: hrubou mzdu ve výši 3 500 EUR a náhradu cestovních výdajů dle příslušného právního předpisu 200 EUR. Pan Soukal je svobodný, bezdětný, žije v Bavorsku, je pojištěn u AOK Bayern (1,1 %) a platí církevní daň.

Výpočet zálohy na DPFO a čisté mzdy:

Tabulka 23 výpočet příkladu 2d

HM (Gehalt) = 3 500 EUR
Důchodové pojištění (9,3 %) = 325,5 EUR <i>AG 9,3 % (zaměstnavatel) + AN (zaměstnanec) 9,3 %</i>
Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,2 %) = 42 EUR
Pojištění pro případ odkázanosti na dlouhodobou péči (1,775 %) = 62,13 EUR
Zdravotní pojištění (7,3 % + 0,55 %) = 274,75 EUR
Suma odvodů (Summe Sozialabgaben) = 704,38 EUR
ZDPFO = (dle daňové třídy I) = 521,91 EUR
Příplatek solidarity = není hrazen
Církevní daň (Kirchensteuer) = 41,75 EUR
Daňové odvody celkem (Summe steuern) = 563,66 EUR
Přídavky na děti (Kindergeld) = nejsou hrazeny
Čistá mzda (Nettolohn) = 3 500 – 704,38 – 563,66 + 200 = 2 431,96 EUR

Zdroj: vlastní zpracování (2021) na základě EStG

Výsledek:

Čistá mzda pana Soukala za září v roce 2021 činí 2 431,96 EUR.

Příklad č. 3d

Zadání příkladu:

Paní Jirková je zaměstnána jako vedoucí obchodní ředitelka v oblasti marketingu. Její hrubý měsíční příjem činí 7 000 EUR (leden 2021). Paní Jirková je svobodná, žije v domácnosti se svým synem (5 let). Paní Jirková žije v Bavorsku, je pojištěna u AOK Bayern (1,1 %) a církevní daň neplatí.

Výpočet zálohy na DPFO a čisté mzdy:

Tabulka 24 výpočet příkladu 3d

HM (Gehalt) = 7 000 EUR
Důchodové pojištění (9,3 %) = 651 EUR <i>AG 9,3 % (zaměstnavatel) + AN (zaměstnanec) 9,3 %</i>
Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,2 %) = 84 EUR
Pojištění pro případ odkázanosti na dlouhodobou péči (1,525 %) = 73,77 EUR
Zdravotní pojištění (7,3 % + 0,55 %) = 379,75 EUR
Suma odvodů (Summe Sozialabgaben) = 1 182,52 EUR
ZDPFO = (dle daňové třídy 2) = 1 661,41 EUR
Příplatek solidarity = 91,37 EUR
Církevní daň (Kirchensteuer) = není hrazena
Daňové odvody celkem (Summe steuern) = 1 752,787 EUR
Čistá mzda (Nettolohn) = 4 064,7 EUR
Přídavky na děti (Kindergeld) = 219 EUR
Příjem celkem = 4 283,7 EUR

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě EStG

Výsledek:

Čistá mzda paní Jirkové za leden v roce 2021 činí 4 064,7 EUR. Příjem celkem 4 283,7 EUR.

5.6 Daň z příjmů FO v případě zdanění manželů

V této kapitole je na jednom z modelových příkladů uveden výpočet daňové povinnosti pro manželský pár v České republice a v Německu v roce 2021.

Příklad č. 1e

Zadání příkladu:

Paní Kroupová je zaměstnána na pozici zdravotní sestry ve fakultní nemocnici. Její hrubá mzda v březnu 2021 činila 2 400 EUR. Paní Kroupová je vdaná a manželův měsíční příjem je 3 500 EUR. Kroupovi žijí ve společné domácnosti se svým synem (6 let). Daňové zvýhodnění na vyživované dítě uplatňuje pan Kroupa.

Jelikož se jedná o manželský pár žijící a pracující v Německu, je zapotřebí příjmy vypočítat rozdílně na základě zařazení do konkrétních daňových skupin. Pan Kroupa s vyšším příjmem je zařazen do třetí daňové skupiny, která se kombinuje s pátou daňovou skupinou, kam je zařazena paní Kroupová.

Výpočet čistého příjmu paní Kroupové:

Tabulka 25 výpočet příkladu 1e (Paní Kroupová)

HM (<i>Gehalt</i>) = 2 400 EUR
Suma odvodů (<i>Summe Sozialabgaben</i>) = 477 EUR
Daň z příjmů = (<i>dle daňové třídy 5</i>) = 522,33 EUR
Příplatek solidarity = není hrazen
Církevní daň (<i>Kirchensteuer</i>) = není hrazena
Čistá mzda (<i>Nettolohn</i>) = 1 400,67 EUR
Přídavky na děti (<i>Kindergeld</i>) = neuplatňuje
Příjem celkem = 1 400,67 EUR

Zdroj: vlastní zpracování (2021) na základě EStG (2021); Gehaltrechner (2021)

Výpočet čistého příjmu manžela paní Kroupové

Tabulka 26 výpočet příkladu 1e (Pan Kroupa)

HM (<i>Gehalt</i>) = 3 500 EUR
Suma odvodů (<i>Summe Sozialabgaben</i>) = 695,63 EUR
Daň z příjmů = (<i>dle daňové třídy 3</i>) = 247,16 EUR
Příplatek solidarity = není hrazen
Církevní daň (<i>Kirchensteuer</i>) = není hrazena
Čistá mzda (<i>Nettolohn</i>) = 2 557,21 EUR
Přídavky na děti (<i>Kindergeld</i>) = 219 EUR
Příjem celkem = 2 776,21 EUR

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě EStG

Příklad č. 2e

Zadání příkladu:

Paní Kroupová je zaměstnána na pozici zdravotní sestry ve fakultní nemocnici. Její hrubá mzda v březnu 2021 činila 38 000 Kč. Paní Kroupová podepsala u svého zaměstnavatele prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti pro zdaňovací období, je vdaná. Pan Kroupa pobírá měsíční hrubou mzdu 45 000 Kč. Ve společné domácnosti žijí se svým synem (6 let), daňové zvýhodnění na vyživované dítě uplatňuje pan Kroupa.

Výpočet zálohy na DPFO a čisté mzdy paní Kroupové:

Tabulka 27 výpočet příkladu 2e (Paní Kroupová)

HM = 38 000 Kč
Daňové zvýhodnění: neuplatňuje
Záloha na DPFO po slevách a zvýhodnění = 3 380 Kč
ZP hrazené zaměstnancem (4,5 % z HM) = 1 710 Kč
SP hrazené zaměstnancem (6,5 % z HM) = 2 470 Kč
ČM = 38 000 – 3 380 – 1 710 – 2 470 = 30 440 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Výpočet zálohy na DPFO a čisté mzdy manžela paní Kroupové:

Tabulka 28 výpočet příkladu 2e (Pan Kroupa)

HM = 45 000 Kč
Daňové zvýhodnění: § 35c: $1/12 \times 15\,204 = 1\,267$ Kč
Záloha na DPFO po slevách a zvýhodnění = 3 163 Kč
ZP hrazené zaměstnancem (4,5 % z HM) = 2 025 Kč
SP hrazené zaměstnancem (6,5 % z HM) = 2 925 Kč
ČM = 45 000 – 3 163 – 2 025 – 2 925 = 36 887 Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

6 Využití disponibilních příjmů v ČR a Německu

Tato kapitola vychází z předchozích částí bakalářské práce a ze statistických údajů. Na základě spotřebního chování domácností je zde porovnáno využití disponibilních příjmů v ČR a v Německu. Disponibilním příjmem je čistý příjem, který osobě po zaplacení přímých daní zbývá, a který je dále využíván k platbě běžných měsíčních nákladů, nákupům, rozvoji cestovního ruchu.

Pro znázornění jednotlivých výdajů domácností je nutno vycházet z tzv. spotřebního koše a klasifikace ECOICOP (evropské klasifikaci individuální spotřeby podle účelu), která dělí spotřební koš na 12 částí viz tabulka č. 29. (CZSO, 2020)

Tabulka 29 Klasifikace ECOICOP

Potraviny a nealkoholické nápoje	<i>Veškeré potraviny včetně nealkoholických nápojů</i>
Alkoholické nápoje, tabák	<i>Alkoholické nápoje a tabákové výrobky</i>
Odívání a obuv	<i>Oděvy a obuv</i>
Bydlení, voda, energie, paliva	<i>Všechny druhy energií, nájemné</i>
Bytové vybavení, zařízení domácností, opravy	<i>Nábytek, koberce, podlahy</i>
Zdraví	<i>Léčiva a zdravotnické výrobky</i>
Doprava	<i>Osobní, železniční, autobusová, letecká</i>
Pošta a telekomunikace	<i>Poštovní služby, mobilní telefony</i>
Rekreace a kultura	<i>TV, knihy, domácí zvířata, sportovní aktivity</i>
Vzdělávání	<i>Všechny stupně vzdělávání včetně výuky cizích jazyků</i>
Stravování a ubytování	<i>Jídlo a nápoje v restauracích, hotelích</i>
Ostatní zboží a služby	<i>Služby osobní péče (kosmetika, šperky, hodinky)</i>

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě CZSO (2020)

6.1 Využití disponibilních příjmů v ČR

Na základě dat z ČSÚ obsahuje tabulka č. 30 spotřebu jednotlivce v CZK za rok a následně převedeno na měsíce. Pro zajímavost je zde i uveden sloupec v případě domácnosti s nejnižšími příjmy a s nejvyššími příjmy.

Tabulka 30 Přehled průměrných výdajů na osobu v CZK

	Roční průměr	Měsíční průměr	S nejnižšími příjmy	S nejvyššími příjmy
Potraviny a nealkoholické nápoje	29 445	2 454	23 461	37 421
Alkoholické nápoje, tabák	4 840	403	3 173	6 344
Odívání a obuv	7 163	597	5 357	11 686
Bydlení, voda, energie, paliva	36 167	3 014	29 196	50 093
Bytové vybavení, zařízení domácností, opravy	9 629	803	6 793	14 829
Zdraví	4 212	351	2 843	6 185
Doprava	15 474	1 290	11 944	26 071
Pošty a telekomunikace	6 495	541	5 257	9 508
Rekreace a kultura	16 211	1 351	11 645	24 818
Vzdělávání	1 863	156	1 790	2 832
Stravování a ubytování	10 541	879	8 180	16 364
Ostatní zboží a služby	individuální	individuální	individuální	individuální
Celkem	142 040	11 839	109 639	206 151

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě CZSO (2019)

V případě domácností s nejnižšími příjmy a naopak s nejvyššími příjmy, je měsíční rozdíl výdajů cca 8 060 CZK bez ostatních osobních výdajů.

6.2 Využití disponibilních příjmů v Německu

V kapitole využití disponibilních příjmů v Německu je vycházeno z několika statistik. První důležitý údaj je počet obyvatel v Německu, který činí 83,17 milionů obyvatel. Počet soukromých domácností je 41,51. Podle statistického zdroje se za soukromou domácnost počítá každé společenství lidí žijících společně a tvořících ekonomickou jednotku. Jedná se i o osoby, které žijí a pracují samostatně (jednotliví podnájemníci) (statista.com, 2020).

Z těchto dvou informací lze zjistit průměrný počet členů jedné domácnosti, což odpovídá hodnotě dvou členů. Průměrné výdaje domácnosti za měsíc a následně jednoho člena zobrazuje tabulka č. 31 v EUR i v CZK. Pro přepočtení je opět používán kurz ČNB ke dni 12. února 2021 a to: **1 EUR = 25,755 CZK**. V přepočtu na CZK jsou částky matematicky zaokrouhleny.

Tabulka 31 Přehled průměrných měsíčních výdajů v Německu

	Výdaje domácnosti (EUR)	Výdaje na osobu (EUR)	Výdaje na osobu (CZK)
Bydlení a energie	890	445	11 461
Potraviny, nápoje, tabákové výrobky	356	178	4 584
Doprava	351	175,5	4 520
Volný čas, kultura	284	142	3 657
Restaurace	157	78,5	2 022
Vybavení domácností	141	70,5	1 816
Oblečení a obuv	106	53	1 365

Pošta a telekomunikace	104	52	1 339
Zdraví	65	32,5	837
Ostatní zboží a služby	individuální	individuální	individuální
Celkem	2 454	1 227	31 601

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě statistika.com (2020)

6.3 Komparace na základě příkladů z praktické části

Průměrná výše měsíčních výdajů na osobu v ČR činí 11 839 CZK a v Německu 1 227 EUR. V následující tabulce jsou zaznamenány již vypočítané hodnoty z praktické části výše.

Tabulka 32 Komparace měsíčních příjmů a výdajů paní Kroupové pro rok 2020

Paní Kroupová – zdravotní sestra			
Česká republika (CZK)		Německo (EUR)	
HM	39 900	HM	2 520
ZDPFO	4 673	ZDPFO	246,83
Čistý příjem	30 837	Čistý příjem	1962,72
Příjem po odečtení měsíčních výdajů	18 998	Příjem po odečtení měsíčních výdajů	735,72 (18 948,47 CZK)

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě zákona č. 586/1992 Sb., EStG

Tabulka 33 Komparace měsíčních příjmů a výdajů pana Soukala pro rok 2020

Pan Soukal - policista			
Česká republika (CZK)		Německo (EUR)	
HM	40 000	HM	3 500
ZDPFO	5 970	ZDPFO	534,75
Čistý příjem	32 630	Čistý příjem	2 388,68
Příjem po odečtení měsíčních výdajů	20 791	Příjem po odečtení měsíčních výdajů	1 161,68 (29 919 CZK)

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě zákona č. 586/1992 Sb., EStG

Tabulka 34 Komparace měsíčních příjmů a výdajů paní Jirkové pro rok 2020

Paní Jirková – obchodní ředitelka			
Česká republika (CZK)		Německo (EUR)	
HM	220 000	HM	7 000
ZDPFO	46 470	ZDPFO	1 695,66
Čistý příjem	149 330	Čistý příjem	4 241,13
Příjem po odečtení měsíčních výdajů	137 491	Příjem po odečtení měsíčních výdajů	3 024,13 (77 886,468 CZK)

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě zákona č. 586/1992 Sb., EStG

Tabulka 35 Komparace měsíčních příjmů a výdajů paní Kroupové pro rok 2021

Paní Kroupová – zdravotní sestra			
Česká republika (CZK)		Německo (EUR)	
HM	39 900	HM	2 520
ZDPFO	2 398	ZDPFO	237,33
Čistý příjem	33 112	Čistý příjem	2 000,82
Příjem po odečtení měsíčních výdajů	21 273	Příjem po odečtení měsíčních výdajů	773,82 (19 930 CZK)

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě zákona č. 586/1992 Sb., EStG

Tabulka 36 Komparace měsíčních příjmů a výdajů pana Soukala pro rok 2021

Pan Soukal - policista			
Česká republika (CZK)		Německo (EUR)	
HM	40 000	HM	3 500
ZDPFO	3 680	ZDPFO	521,91
Čistý příjem	34 920	Čistý příjem	2 431,96
Příjem po odečtení měsíčních výdajů	23 081	Příjem po odečtení měsíčních výdajů	1 204,96 (31 034 CZK)

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě zákona č. 586/1992 Sb., EStG

Tabulka 37 Komparace měsíčních příjmů a výdajů paní Jirkové pro rok 2021

Paní Jirková – obchodní ředitelka			
Česká republika (CZK)		Německo (EUR)	
HM	220 000	HM	7 000
ZDPFO	47 408	ZDPFO	1 661,41
Čistý příjem	148 392	Čistý příjem	4 283,7
Příjem po odečtení měsíčních výdajů	136 553	Příjem po odečtení měsíčních výdajů	3 056,7 <i>(78 725,31 CZK)</i>

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě zákona č. 586/1992 Sb., EStG

7 Zhodnocení zjištěných skutečností

V sedmé kapitole jsou stanoveny výhody a nevýhody jednotlivých daňových systémů a průměrné měsíční příjmy a výdaje v obou zemích na základě výsledků v šesté kapitole. Co se týče komparace let 2020 a 2021, pak pro zaměstnance obou států je mnohem příznivější daňové zatížení v roce 2021 viz tabulka č. 38.

Tabulka 38 Zhodnocení daňového zatížení v letech 2020 a 2021

2020	2021
ČR	zrušena superhrubá mzda
Německo	zrušen solidární příspěvek pro většinu zaměstnanců <i>(do hrubého příjmu 6 200 EUR měsíčně)</i>

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě zákona č. 586/1992 Sb. a EStG

V tabulce č. 39 jsou definovány hlavní rozdíly daňového zatížení fyzických osob a označeny kladným či záporným znaménkem dle působení na příjem zaměstnance. U některých rozdílů v daňových systémech nejde usoudit, zda se jedná o výhodné řešení.

Tabulka 39 Výhody a nevýhody daňových systémů

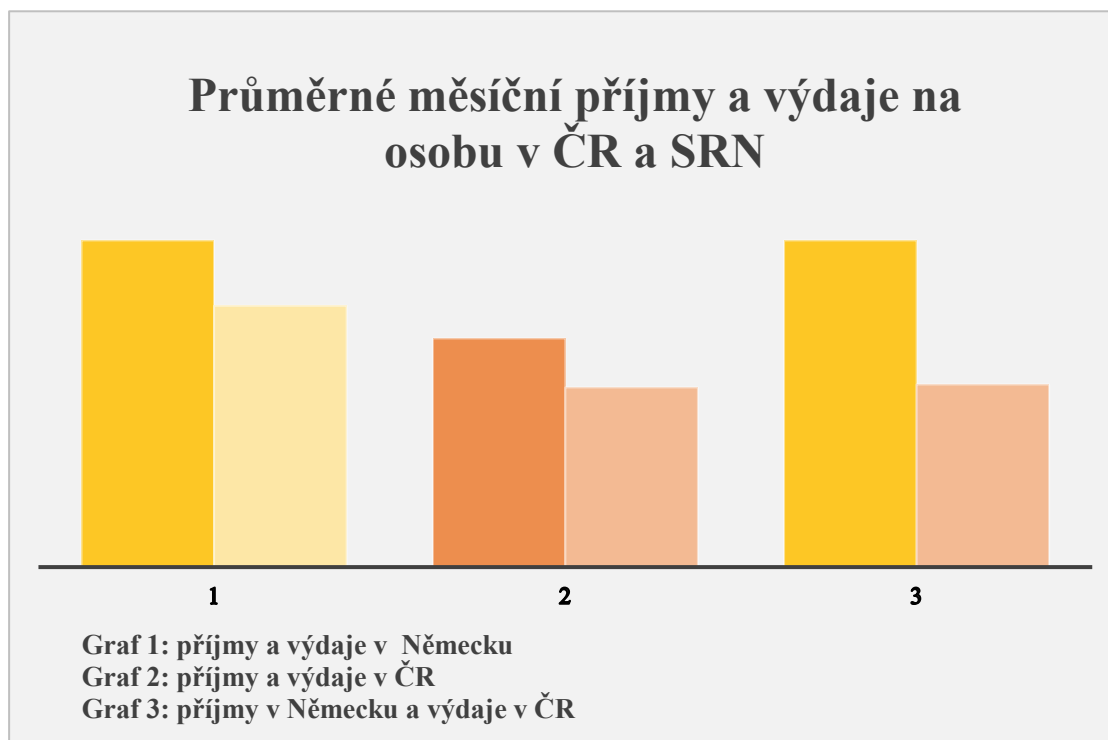
ČR		Německo	
Jednotné zdravotní pojištění	+	-	Zdravotní pojištění dle pojišťovny
Daňová zvýhodnění	+	+	Příspěvky na děti (Kindergeld)
Jednotné slevy na dani	/	/	Slevy na dani dle daňových tříd
Není uplatněno společné zdanění manželů	-	+	Uplatněno společné zdanění manželů
Jednotná sazba daně	/	/	Progresivní sazba daně
Jednoduchý výpočet zálohy na DPFO	/	/	Zálohy na DPFO v tabulkách pro daný rok

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě zákona č. 586/1992 Sb. a EStG

Průměrné měsíční příjmy v Německu jsou znatelně vyšší než v České republice. Zároveň měsíční průměrné výdaje jednotlivce v Německu dosahují také mnohem vyšších hodnot než průměrné výdaje jednotlivce v ČR.

Obrázek č. 5 znázorňuje průběh příjmů a výdajů v Německu a v ČR. Poměrově se u prvních dvou variant jedná o velmi podobné situace. Nejlepší možnou variantou, která však není nejvýhodnější pro hospodářství a rozvoj jednotlivých zemí, je varianta číslo 3, kdy je občan ČR zaměstnán v Německu, ale žije v České republice a platí zde průměrné měsíční výdaje. Tato varianta je v posledních letech často využívána.

Pokud by však zaměstnanec pracoval v ČR, ale žil a nakupoval v Německu, je velká pravděpodobnost, že by s průměrným platem obdržným v ČR, nezvládl platit vysoké náklady na bydlení či stravování v Německu.

Obrázek 5 Průměrné měsíční příjmy a výdaje v ČR a Německu

Zdroj: vlastní zpracování (2021), na základě statista.com (2020), CZSO (2019)

Závěr

V první části bakalářské práce byla zpracována teoretická východiska k daňové problematice a podrobně popsána problematika daně z příjmů fyzických osob s důrazem na zdanění závislé činnosti v ČR a Německu v letech 2020 a 2021. Pro zpracování byla využita odborná literatura a právní předpisy v platném znění.

Následně byla provedena analýza a komparace specifik daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v ČR a Německu. Na základě analýzy bylo zjištěno velké množství rozdílů ve zdanění např. rozdílné sazby daně, rozdílné odvody ze mzdy, uplatňování slev a daňových zvýhodnění, společné zdanění manželů, úhrada církevních daní atd.

Na praktických příkladech byl demonstrován výpočet měsíční zálohy na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti včetně výpočtu čisté mzdy. Během řešení příkladů byla použita totožná zadání pro oba státy s výjimkou rozdílných hrubých mezd odpovídajících platovým podmínkám v ČR a Německu.

Hlavním cílem práce bylo nejen vymezení rozdílů v rámci základních aspektů daně z příjmů fyzických osob v ČR a Německu, zaměřené na závislou činnost, ale také zjištění ekonomických dopadů zdanění na daňové poplatníky těchto zemí. Po zjištění čistých příjmů byly odečteny průměrné měsíční výdaje sloužící osobě k uhrazení stravování, nákladů na bydlení, oblečení a další potřebné nákupy. Tyto průměrné měsíční výdaje byly definovány na základě statistických údajů spotřebního koše.

Závěrem lze konstatovat, že ačkoli jsou v Německu mnohonásobně vyšší platová ohodnocení, jsou i mnohem vyšší průměrné měsíční výdaje. Po odečtení průměrných měsíčních výdajů od disponibilních příjmů v ČR a Německu je situace velmi obdobná. Zajímavým poznatkem je ale skutečnost, že zaměstnanci pracujícím v Německu, ale žijícím v ČR po odečtení průměrných měsíčních výdajů od čistého příjmu zbývá více než polovina platu, kterou může dále využít nejen pro možné nákupy, ale také pro rozvoj cestovního ruchu či jiné aktivity. Na druhou stranu pokud by byl řešen člověk pracující v ČR, ale žijící v Německu, kde je povinen platit průměrné měsíční výdaje, s vysokou pravděpodobností by nebyl schopen dlouhodobě tyto náklady finančně zvládat.

Seznam použitých zdrojů

- Ambrož, J. (2008). *Společné zdanění manželů*. Praha: Vladimír Vyskočil – KORŠACH.
- Blažková, P. (2020). *Příjmy ze samostatné činnosti*. Dostupné 3. 1. 2021 z : <https://www.du.cz/33/7-zdp-prijmy-ze-samostatne-cinnosti-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EkWOaaV4vy8bBa3-nBIL84joNRPIg1y6Hg/>
- Březinová, J. (2021). *Jak do Německa*. Dostupné 15. 1. 2021 z: <https://jakdonemecka.cz/prace/kindergeld/>
- CZSO. (2019). *České domácnosti*. Dostupné 3. 4. 2021 z : <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/utraty-domacnosti-rostou-loni-utratile-153193-ke-na-osobu/r~5eb41c781d2b11ebaabd0cc47ab5f122/>
- CZSO. (2020). *Indexy spotřebitelských cen*. Dostupné 3. 4. 2021 z: https://www.czso.cz/documents/10180/23172389/revize_2018.pdf/8be20b80-dc88-46fd-b5dd-ae2a69e010ee?version=1.1
- Deutsches Steuerberater-Institute. (2020). *Steuergesetze 2020*. Stuttgart. Boorberg.
- Dillberger, E. (2017). *Klausurenkurs Einkommensteuer und Abgabenordnung*. Beck Juristischer Verlag.
- Dürr, Ch. (2018). *Steuer Seminar. Einkommensteuer. Lohnsteuer*. Efv Erich Fleischer Verlag.
- Dvořáková, V., Pitterling, M., & Skalická, H. (2017). *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob. 2. aktualizované vydání*. Praha: Wolters Kluwer.
- Einkommensteuer Splittingtabelle 2020. *Splitting tabelle. (2020)*. Dostupné 5. 2. 2021 z: <https://www.splittingtabelle.de/Splittingtabelle-2020.pdf>
- Gehaltrechner. (2021). *Nettolohn*. Dostupné 6. 2. 2021 z: <https://www.nettolohn.de/>
- Hejduková, P. (2015a). *Veřejné finance. Sbírká příkladů a případových studií*. Praha: C.H. Beck.
- Hejduková, P. (2015b). *Veřejní finance – teorie a praxe*. Praha: C. H. Beck.
- Kindergeld. (2020). *Kindergeld*. Dostupné 20. 1. 2021 z: <https://www.kindergeld.org/>
- Kubátová, K. (2005). *Daňová teorie (Úvod do problematiky)*. Praha: ASPI.
- Lohnsteuertabelle. (2020). *Lohnsteuertabelle*. Dostupné 2. 4. 2021 z: file:///C:/Users/Dell/Downloads/aav_CS_Lohnsteuertabelle-2020.pdf
- Lohnsteuertabelle. (2021). *Lohnsteuertabelle*. Dostupné 2. 4. 2021 z: file:///C:/Users/Dell/Downloads/aav_CS_Lohnsteuertabelle-2021.pdf
- Lohn-und Einkommensteuerechner. (2021). *Bundesministerium der Finanzen*. Dostupné 20. 3. 2021 z: <https://www.bmf-steuerrechner.de/>
- Macháček, I. (2019). *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob. Postupy, jak platit co nejnižší daň*. Praha: Anag.
- Marková, H. (2019). *Daňové zákony 2019*. Praha: Grada.
- Marková, H. (2021). *Daňové zákony 2021*. Praha: Grada.
- Nahodil, F. (2009). *Veřejné finance v České republice*. Plzeň: Aleš Čeněk.

- Nerudová, D. (2014). *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer.
- Pavlásek, V., & Hejduková, P. (2011). *Veřejné finance a daně v České republice*. 2. přepracované vydání. Plzeň: NAVA.
- Pelech, P., & Rindová, I. (2019). *Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2019*. Praha: Anag.
- Pfeilerová, J. (2021). *Změny v daních z příjmů ze závislé činnosti od roku 2021*. Dostupné 10. 1. 2021 z <https://www.du.cz/33/zmeny-v-danich-z-prijmu-ze-zavisle-cinnosti-od-roku-2021-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4ElsxHc3Gw-faQXUig4iA3yo/>
- Rindová, I., & Rohlíková, J. (2021). *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti 2021*. Praha: Anag.
- Sojka, V. (2013). *Mezinárodní zdanění příjmů. Smlouvy o zamezení dvojího zdanění a zákon o daních z příjmů*, 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer.
- Statista. (2020). *Gesellschaft*. Dostupné 5. 3. 2021 z: <https://de.statista.com/themen/27/bevoelkerung/>
- Statista. (2020). *Konsum & FMCG*. Dostupné 5. 3. 2021 z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/164774/umfrage/konsumausgaben-private-haushalte/>
- Steuerklassen. (2020). *Lohnsteuerklassen*. Dostupné 18. 3. 2021 z: <https://www.steuerklassen.com/>
- Široký, J. (2018). *Daně v Evropské unii*. (7. vyd.). Praha: Leges.
- Taxes in Germany. (2021). *Tax Foundation*. Dostupné 20. 2. 2021 z: <https://taxfoundation.org/country/germany/>
- Vančurová, A., & Láchová, L. (2012). *Daňový systém 2012*. Praha: 1. VOX.
- Vančurová, A., & Zídková, H. (2019). *Daně v podnikání*. Praha: 1. VOX.
- Vyhláška č. 260/2019 Sb., *nařízení vlády o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2018*
- Vyhláška č. 381/2020 Sb., *nařízení vlády o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2019*
- Zákon č. 280/009 Sb., *daňový řád, ve znění pozdějších předpisů*
- Zákona č. 586/1992 Sb., *o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů*
- Zralý, Z. (2008). *Společné zdanění manželů*. Dostupné 15. 2. 2021 z: <https://money.cz/dane/spolecne-zdaneni-manzelu/>
- Zralý, Z. (2020). *Stanovení základu daně z příjmů u fyzických osob*. Dostupné 25. 1. 2021 z: <https://money.cz/dane-a-ucetnictvi/stanoveni-zakladu-dane-prijmu-u-fyzickyh-osob/>

Seznam tabulek

Tabulka 1 Sazby paušálních výdajů 2021	20
Tabulka 2 Postup výpočtu daňové povinnosti.....	22
Tabulka 3 Přehled slev dle § 35ba	22
Tabulka 4 Přehled slev dle § 35bb a daňová zvýhodnění dle § 35c.....	23
Tabulka 5 Sazba daně z příjmů (Einkommensteuertarif), jednotlivý poplatník 2020	28
Tabulka 6 Sazba daně z příjmů (Einkommensteuertarif), jednotlivý poplatník 2021	28
Tabulka 7 Sazba daně z příjmů FO v Německu.....	29
Tabulka 8 Výše přídavku na dítě (Kindergeld).....	30
Tabulka 9 Komparace daně z příjmů FO v případě závislé činnosti	31
Tabulka 10 Přehled daňových zvýhodnění	32
Tabulka 11 Odvody ze mzdy zaměstnance	33
Tabulka 12 výpočet příkladu 1a	35
Tabulka 13 výpočet příkladu 2a	37
Tabulka 14 výpočet příkladu 3a	38
Tabulka 15 výpočet příkladu 1b.....	39
Tabulka 16 výpočet příkladu 2b.....	40
Tabulka 17 výpočet příkladu 3b.....	41
Tabulka 18 Částky odvedené zaměstnancem z hrubé mzdy (Arbeitnehmer)	42
Tabulka 19 výpočet příkladu 1c	43
Tabulka 20 výpočet příkladu 2c	44
Tabulka 21 výpočet příkladu 3c	45
Tabulka 22 výpočet příkladu 1d.....	46
Tabulka 23 výpočet příkladu 2d.....	47
Tabulka 24 výpočet příkladu 3d.....	48
Tabulka 25 výpočet příkladu 1e (Paní Kroupová)	49

Tabulka 26 výpočet příkladu 1e (Pan Kroupa).....	50
Tabulka 27 výpočet příkladu 2e (Paní Kroupová).....	51
Tabulka 28 výpočet příkladu 2e (Pan Kroupa).....	51
Tabulka 29 Klasifikace ECOICOP	52
Tabulka 30 Přehled průměrných výdajů na osobu v CZK.....	53
Tabulka 31 Přehled průměrných měsíčních výdajů v Německu	54
Tabulka 32 Komparace měsíčních příjmů a výdajů paní Kroupové pro rok 2020.....	55
Tabulka 33 Komparace měsíčních příjmů a výdajů pana Soukala pro rok 2020	56
Tabulka 34 Komparace měsíčních příjmů a výdajů paní Jirkové pro rok 2020	56
Tabulka 35 Komparace měsíčních příjmů a výdajů paní Kroupové pro rok 2021.....	57
Tabulka 36 Komparace měsíčních příjmů a výdajů pana Soukala pro rok 2021	57
Tabulka 37 Komparace měsíčních příjmů a výdajů paní Jirkové pro rok 2021	58
Tabulka 38 Zhodnocení daňového zatížení v letech 2020 a 2021	59
Tabulka 39 Výhody a nevýhody daňových systémů	59

Seznam obrázků

Obrázek 1 Grafické znázornění daňové soustavy ČR.....	13
Obrázek 2 Grafické znázornění daňové soustavy Německa	15
Obrázek 3 Stanovení základu daně z příjmů FO v Německu	27
Obrázek 4 Společné zdanění manželů.....	34
Obrázek 5 Průměrné měsíční příjmy a výdaje v ČR a Německu.....	60

Seznam zkratek

HM = hrubá mzda

SHM = superhrubá mzda

FO = fyzická osoba

DPFO = daň z příjmů fyzických osob

ZDPFO = záloha na daň z příjmů fyzických osob

ZP = zdravotní pojištění

SP = sociální pojištění

ČM = čistá mzda

Abstrakt

Krauskopfová, T. (2021). *Daň z příjmů fyzických osob – komparace ČR a SRN a stanovení ekonomických dopadů v daných zemích* (Bakalářská práce), Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Česko.

Klíčová slova: daň z příjmů, závislá činnost, výpočty, příklady, disponibilní příjem, Česká republika, Německo, komparace

Bakalářská práce je zaměřena na komparaci daně z příjmů fyzických osob v České republice a Německu a stanovení ekonomických dopadů zdanění na daňové poplatníky v těchto zemích, a to s důrazem na zdanění příjmů ze závislé činnosti. V první části bakalářské práce jsou představena teoretická východiska, dále je uvedena právní úprava daně z příjmů fyzických osob v ČR a Německu. Následně je provedena analýza, která na základě provedené komparace stanovuje rozdíly v daňových systémech ČR a Německa v oblasti daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Na praktických příkladech jsou pak aplikovány teoretické poznatky a provedeny výpočty měsíčních záloh daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti pro roky 2020 a 2021. Práce též obsahuje komparaci disponibilních příjmů a jejich samotné využití po odečtení průměrných měsíčních nákladů vycházejících ze statistických údajů spotřebního koše.

Abstract

Krauskopfová, T. (2021). *Comparison of Personal Income Tax in the Czech Republic and Germany* (Bachelor Thesis). University of West Bohemia, Faculty of Economics, Czech Republic.

Key words: income tax, paid employment, calculations, practical examples, disposable income, Czech Republic, Germany, comparison

This bachelor thesis focuses on the comparison of personal income taxes in the Czech Republic and Germany and the determination of the economic impacts of taxation on taxpayers in these selected countries with the emphasis on the taxation of income from employment. The first part of the thesis addresses the theoretical background and the legislation of the income taxes in the Czech Republic and Germany. Based on this comparison carried out, this is followed by an analysis determining the key differences between the Czech and German tax system in the area of income tax from employment. The practical part of the thesis applies these theoretical findings to practical examples of calculations regarding monthly advances of personal income tax from employment in the years 2020 and 2021. Lastly, the thesis deals with the comparison of disposable incomes including their use after subtracting deductible average monthly costs based on consumer basket statistical data.